

Dizalice i naprave za prihvat tereta kod sustava za pročišćavanja otpadnih voda

SAZNAJ VIŠE

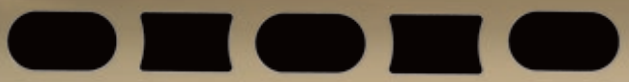
Prozori VEKA.
Klasa A od
pamtivijeka!

veka.hr

MAPEI COLOR

Profil **CERFIX PROANGLE PROFILPAS**

Cementna masa za fugiranje **ULTRACOLOR PLUS**

Epoksidna masa za fugiranje **KERAPOXY EASY DESIGN**

Masa za brtvljenje **MAPESIL AC ZERO**

SVE JE **OK**
UZ **MAPEI**

Više na: mapei.com

SAVRŠENA KOMBINACIJA PROFILA, MASA ZA FUGIRANJE I BRTVLJENJE

Usklađenost pločica, profila te masa za fugiranje i brtvljenje ključna je za postizanje elegantnog i suvremenog izgleda prostora. **Uz Mapei Color sve se međusobno nadopunjuje u savršenu cjelinu – Profipasovi profili Cerfix Proangle, mase za fugiranje Ultracolor Plus i Kerapoxy Easy Design te masa za brtvljenje Mapesil AC Zero iz Mapei asortimana.** Rezultat je visoka funkcionalnost i besprijekoran završni izgled.

Impressum

Urednica izdanja

Sanja Pakrac Kramarić
e-mail: sanja@letak-naklada.hr
e-mail: redakcija@letak-naklada.hr

Prodaja, marketing, promocija

Ljilja Budisavljević, 095/3838-948
ljilja@letak-naklada.hr

Direktorica

Ljilja Budisavljević

Redakcija

Letak naklada d.o.o.
10000 Zagreb, Knežija 7
e-mail: redakcija@letak-naklada.hr

Prijelom i priprema za tisak

Boris Čepin graf. ing.
T. Krizmana 6, 10090 Zagreb
tel: 098 317 392

Tisak

MediaPrint
Tiskara Hrastić
Murati 16, 10010 Zagreb
tel.: 01/6609-641

Posebna izdanja časopisa PRO Gradnja (Beton, Krovovi, Montažne kuće, Fasade, Stolarija, Grijanje, Podovi...) izlaze periodično i besplatno se distribuiraju na poslovne adrese čitatelja.

Korištenje i pretisak cjeline ili izvadaka, u bilo kojem obliku i na bilo kojem jeziku, zabranjeni su bez pismene dozvole izdavača.

Redakcija pridržava pravo kraćenja dopisa. Rukopise, ilustracije i fotografije ne vraćamo.

Posjetite nas na našoj web stranici
www.progradnja.hr

Časopis PRO Gradnja tiskan je na
100% recikliranom papiru.

Sadržaj

info

- 6** GBC CONNECT FORUM
Zelena tranzicija traži zajednička rješenja države, industrije i financijskog sektora
- 10** KONFERENCIJA 'SIGURNO GRADILIŠTE'
Sigurnost na gradilištu ne smije biti samo formalnost
- 12** SVEČANO OTVORENJE
Na Jarunu otvorena obnovljena ispostava HCPI-ja
- 13** PROJEKT CROSS RENOHOME
Nova digitalna platforma građanima olakšava energetska obnovu doma
- 14** BEČKI SUPERBLOK
Prva klimatski prilagođena gradska četvrt
- 16** NOVO PRIZNANJE
Cemex potvrdio status nositelja certifikata Poslodavac Partner
- 18** PREDSTAVLJEN PRIRUČNIK
Nova podrška kvalitetnoj obnovi javnih zgrada
- 20** STRATEŠKI PROJEKT
KONČAR i Siemens Energy ulažu 260 milijuna eura u proširenje tvornice u Zagrebu
- 22** SAVJETODAVNI PROJEKT
EIB otvorio put novim projektima priuštivog stanovanja u Hrvatskoj
- 24** ULAGANJE U PROMETNU INFRASTRUKTURU
Zagrebačka obilaznica dobiva treći trak
- 26** ENERGETSKA OBNOVA
Galerija Meštrović nakon obnove ponovno otvorila vrata javnosti
- 27** KAPITALNI PROJEKT
Zagreb dobiva novi most preko Save
- 28** BOSCH GRUPA
Unatoč pritiscima tržišta, Bosch povećava ulaganja i očekuje rast
- 32** PROJEKT TOP CLEVER
Edukacijom mladih gradimo održivu budućnost graditeljstva
- 33** PROJEKT URBANSPARC
Grad Zagreb ide korak ispred klimatskih izazova

34 HRVATSKI ZAVOD ZA ZAŠTITU
ZDRAVLJA I SIGURNOST NA
RADU

**Rad na otvorenom
u uvjetima visokih
temperatura**

arhitektura

38 LONDONSKI FESTIVAL
ARHITEKTURE 2026

**Grad kao otvorena
platforma ideja, ljudi i
promjena**

stolarija

40 VEKA

**Prednosti uPVC
prozora**

profili&sustavi

42 PROFILI U SUVREMENOM
GRAĐEVINARSTVU

**Spoj funkcionalnosti i
estetike**

izolacije

46 ROCKWOOL NA DANIMA
ORISA

**Razlika koju ne vidiš,
ali čuješ**

ambijent&vrt

48 SWISSPEARL

**Atraktivna
cvjetna korita od
vlaknocementa za
interijere i eksterijere**

50 LEIER

**Rješenja za vrt –
povišene gredice**

sanitarije &instalacije

52 GEBERIT

**Kako odabrati WC
školjku koja odgovara
vašoj kupaonici**

oie

54 ZELENA ENERGETSKA
ZADRUGA

**Gradani su spremni za
energetsku tranziciju
no sustav ih još uvijek
koči**

56 ULAGANJA U OIE

**Beč povećava
kapacitete za
proizvodnju solarne
energije**

www.progradnja.hr

Zelena tranzicija traži zajednička rješenja države, industrije i financijskog sektora

Prvi GBC Connect Forum okupio je predstavnike države, tržišta i struke s ciljem jačanja suradnje i razvoja konkretnih modela za energetske obnovu, dekarbonizaciju i održivu gradnju

Više od 180 stručnjaka, uključujući predstavnike šest ministarstava, lokalne samouprave, industrije i financijskog sektora okupilo se na prvom GBC Connect Forumu u Šibeniku s jasnom porukom – zelena tranzicija ne može se provesti parcijalno, već kroz koordinirano djelovanje regulatora, tržišta, struke i investitora. Tijekom tri dana Forum je otvorio ključna pitanja održive

gradnje, ali i potvrdio da sektor sve više prelazi iz rasprave u konkretna zajednička rješenja.

U organizaciji Hrvatskog savjeta za zelenu gradnju (GBC Croatia), GBC Connect Forum – Industrija i država u dijalogu za zelenu tranziciju, održan nedavno u Amadria Parku Šibenik, kroz jedinstvenu je B2G platformu prvi put na jednom mjestu okupio predstavnike nadležnih institucija, stručnjake, investitore i industriju

te otvorio prostor za dijalog, razmjenu iskustava i usklađivanje rješenja između institucija, struke i tržišta. Time je omogućeno da se o regulativi, financiranju i provedbi razgovara zajedno, a ne paralelno – što je bio jedan od ključnih iskoraka ovog susreta.

U fokusu Forumu bile su teme koje trenutno najviše oblikuju sektor: provedba Direktive o energetskim svojstvima zgrada (EPBD), novi

Nacionalni plan obnove zgrada, dekarbonizacija, financiranje energetske učinkovitosti, digitalizacija obnove te razvoj zelenih vještina.

'Kao Hrvatski savjet za zelenu gradnju, kroz GBC Connect Forum želimo stvoriti središnje mjesto dijaloga industrije, struke i javnog sektora koje će hrvatski građevinski sektor unaprijediti i učiniti konkurentnim u Europi. Potrebno je graditi stabilan i predvidiv sustav, od regulative i standarda do financijskih mogućnosti, koji će investitorima, projektantima i izvođačima davati jasne smjernice za zelenu tranziciju. Naš je cilj da ovaj forum postane godišnje okupljanje gdje se ne govori samo o problemima, nego se dogovaraju konkretni koraci, partnerstva i projekti koji podižu kvalitetu izgrađenog prostora i kvalitetu života', istaknuo je Dean Smolar, izvršni direktor, GBC Croatia

NEDOSTATAK RADNE SNAGE, EDUKACIJE I FINANCIRANJE MEĐU KLJUČNIM IZAZOVIMA

Jedna od glavnih poruka Foruma bila je da zelena tranzicija danas nije primarno izazov tehnologije, nego organizacije, kompetencija i ulaganja. Bez stručnih kapaciteta, jasnih pravila i održivih modela financiranja provedba će ostati sporija od ciljeva. Sudionici su kao ključne izazove izdvojili nedostatak radne snage, sve zahtjevniju implementaciju EU regulative, potrebu za edukacijama na svim razinama te nedovoljno razvijene modele financiranja.

Poseban fokus bio je na ESCO modelima i novim financijskim instrumentima, za koje je zaključeno da mogu imati ključnu ulogu u aktiviranju ulaganja u energetska obnova i dekarbonizaciju poslovanja.

Sudionici su posebno naglasili potencijal ESCO modela u višestambenim zgradama, uz zaključak da njihova šira primjena traži jednostavniju komunikaciju prema suvlasnicima, aktivniju ulogu upravitelja te standardizirana i transparentna pravila provedbe. Kao važan smjer razvoja istaknuta je integracija fotonaponskih sustava i baterijske pohrane kao sastavnog dijela budućih modela financiranja.

OTVORENI DIJALOG PARTNERA U SREDIŠTU PROGRAMA

Poseban naglasak stavljen je na 9. Otvoreni dijalog partnera (MPGI), organiziran u partnerstvu s Ministarstvom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, s fokusom na zelene vještine i kompetencije u građevinarstvu.

Predstavljene su reformske mjere za razvoj novih znanja, edukaciju 500 radnika te moduli za integraciju radnika iz trećih zemalja, a događaj je obilježilo i svečano potpisivanje Povelje o suradnji za dekarbonizaciju zgrada do 2050.

OD PODATAKA DO ODLUKA: KLJUČNE RASPRAVE KOJE OBLIKUJU SEKTOR

Jedna od istaknutih tema bila je panel rasprava 'LCA – istina o emisijama CO₂', u kojoj je naglašena potreba za kvalitetnim podacima kao temeljem za donošenje politika. Projekt INDICATE LIFE predstavljen je kao važan korak prema razvoju metodologije i referentnih vrijednosti za procjenu emisija kroz cijeli životni ciklus zgrada. Velik interes izazvala je i rasprava na okruglim stolovima o financiranju, gdje je kroz projekt SMAFIN Expanded otvoreno pitanje kako aktivirati ulaganja u energetska učinkovitost, posebno u segmentu višestambenih zgrada i poduzetnika, uz razvoj novih financijskih instrumenata i jačanje suradnje između sektora. Jednostavniji put do obnove: rješenja za građane i tržište kroz projekt crOss renoHome predstavljen je koncept One Stop Shop (OSS) – centraliziranog mjesta koje građanima i investitorima pruža sve potrebne informacije, savjete i podršku za energetska obnova. Naglašeno je kako će fizički centri u Zagrebu i Križevcima, uz digitalnu platformu, igrati ključnu ulogu u uklanjanju prepreka poput nedostatka informacija i stručne podrške – što je jedan od glavnih razloga sporog tempa obnove u Europi. Digitalni OSS dostupan je na poveznici: <https://energetska-obnova-doma.hr/>

PRIMJERI KOJI POKAZUJU DA JE TRANZICIJA VEĆ U TIJEKU

Forum nije bio samo mjesto rasprave, već i priznanja onima koji održivost već provode u praksi. Hrvatski savjet za zelenu gradnju je službeni DGNB System i Academy Partner te je jedini ovlašten na hrvatskom tržištu educirati nove DGNB stručnjake i izdavati certifikate prema DGNB-u. Svečana dodjela DGNB certifikata, predvođena Vlastom Zanki, predsjednicom Upravnog odbora Hrvatskog savjeta za

zelenu gradnju, istaknula je stručnjake i projekte koji podižu standarde u graditeljstvu.

Posebno su prepoznati stručnjaci i DGNB auditori koji aktivno doprinose razvoju održive gradnje – Branimir Šegotić, Terminoženje-ring-projektiranje; Ivan Gršeta, Terminoženje-ring-projektiranje; Marija Đuroković, Institut IGH, d.d.; Sandra Brčić, Erste&Steiermarkische bank d.d. te projekt Pical Resort 5* kao primjer vrhunske implementacije održivih rješenja, potvrđen DGNB zlatnim predcertifikatom Pical Resort 5*.

Valamar Collection u Poreču nova je perjanica u Valamarovom portfelju i jedan od najznačajnijih turističkih projekata u Hrvatskoj vrijedan više od 200 milijuna eura. U Pical Resort koristi se 100% električne energije iz obnovljivih izvora uključujući solarne panele. Zelena gradnja je implementirana kroz zelene krovove i fasade, biokompostiranje otpada od hrane provodi se

na licu mjesta, a gostima su na raspolaganju i brze punionice za električna vozila.

'Pical Resort ne predstavlja samo novi standard luksuznog turizma, već je i jasan dokaz da održivost danas mora biti temelj, a ne dodatak razvoju turističkih projekata. Od samog početka projekt je vođen ambicijom da postavi nove referentne vrijednosti u industriji – kako u kvaliteti iskustva za goste, tako i u odgovornom upravljanju resursima. Zlatni DGNB predcertifikat potvrđuje da smo tu ambiciju pretočili u konkretna, mjerljiva rješenja koja dugoročno doprinose destinaciji i zajednici', rekao je Tomislav Poljuha, direktor sektora investicijskih projekata u Valamaru.

Ovi primjeri pokazuju kako održivost nije samo koncept, već konkretna praksa koja donosi dugoročnu vrijednost.

PLATFORMA ZA BUDUĆNOST – DIJALOG KOJI SE NASTAVLJA

GBC Connect Forum 2026 pokazao je kako Hrvatska ima znanje, stručnjake i inicijative potrebne za ubrzanje zelene tranzicije.

Zaključak Foruma bio je jasan: ubrzanje zelene tranzicije neće doći iz pojedinačnih mjera, nego iz bolje povezanosti javnog sektora, tržišta, znanja i kapitala. Upravo je to GBC Connect Forum postavio kao okvir za daljnje djelovanje – ne samo kao mjesto rasprave, nego kao platformu iz koje nastaju konkretna partnerstva i rješenja.

Kroz otvoreni dijalog, razmjenu iskustava i jačanje međusektorske suradnje, ovaj događaj postavlja temelje za donošenje kvalitetnih odluka i provedbu konkretnih rješenja u godinama koje dolaze.

Šibenik je tako pokazao da zelena tranzicija nije više samo regulatorni cilj, nego zajednički projekt koji se već gradi u praksi.

(Foto: Tony Junakovic)

PRO

SPOMENIK DOMOVINI- Lijewane ploče

Z-CENTAR ŠPANSKO - Pulsar Trokut

RIVA POREČ- Romb

PROIZVODNI PROGRAM:

- betonski opločnici
- obloge stuba
- fašadne obloge
- HŽ program
- specijalni betonski elementi
- predgotovljeni AB zidovi
- montažni stubišni krakovi
- AB stropne ploče
- AB montažne hale
- dodatni betonski elementi

NOVITETI:

- ECO-SANDWICH paneli
- RUCONBAR - zidovi za zaštitu od buke

...pratimo sve
zahtjeve suvremene
arhitekture...

**Beton
učko**

BETON LUČKO d.o.o.

Puškariceva 1b,
10250 LUČKO

www.betonlucko.hr

Sigurnost na gradilištu ne smije biti samo formalnost

Preklapanje u regulativi dovodi do nejasnoća u provedbi

Postoji konsenzus da je zaštita na radu u građevinarstvu jedno od ključnih pitanja za održiv i odgovoran razvoj ovog sektora. No, riječ je i o području koje i dalje otvara brojna pitanja vezana uz podjelu prava, obveza i odgovornosti među različitim dionicima u procesu gradnje.

U praksi i postojećem regulatornom okviru obveze investitora, izvođača i koordinatora zaštite na radu u pojedinim se segmentima preklapaju, što nerijetko dovodi do nejasnoća i izbjegavanja odgovornosti za provedbu propisanih mjera zaštite.

Hrvatska gospodarska komora u suradnji s Hrvatskom udrugom koordinatora zaštite na radu organizirala je u HGK drugu po redu tematsku konferenciju 'Sigurno gradilište', ovoga puta s fokusom na zaštitu na radu kroz perspektive sudionika u gradnji.

JAČANJE SURADNJE ZA SIGURNIJA GRADILIŠTA

Skup je okupio predstavnike institucija, investitora, izvođača radova, koordinatora zaštite na radu, projektanata i ostalih stručnjaka iz područja graditeljstva s ciljem otvaranja dijaloga o izazovima i mogućnostima unaprjeđenja sigurnosti na gradilištima.

Cilj je sagledavanje problematike iz perspektive svih relevantnih sudionika kako bi se jasnije definirale granice njihovih obveza i odgovornosti te otvorio prostor za kvalitetniju suradnju svih uključenih strana. Poseban naglasak stavljen je na potrebu jačanja preventivnog djelovanja, unaprjeđenja komunikacije među sudionicima gradnje te dosljednije primjene propisa na gradilištima radi smanjenja broja ozljeda.

'Sigurnost na gradilištima ne smije biti formalnost, već sastavni dio svakog projekta i svih faza gradnje. Samo zajedničkim djelovanjem investitora, izvođača, projektanata, koordinatora zaštite na radu i institucija

Katarina Sikavica, direktorica Sektora za graditeljstvo HGK

Matej Mihić, predsjednik Hrvatske udruge koordinatora zaštite na radu

stvaramo sustav u kojem je zaštita radnika stvarni prioritet, a ne administrativna obveza', istaknula je direktorica Sektora za graditeljstvo Hrvatske gospodarske komore Katarina Sikavica.

Također, Sikavica je naglasila da građevinski sektor posljednjih godina bilježi snažan rast aktivnosti i investicija, zbog čega pitanje sigurnosti radnika postaje još važnije.

'U uvjetima pojačanog investicijskog ciklusa i nedostatka radne snage potrebno je dodatno ulagati u edukaciju, preventivu i podizanje svijesti o važnosti zaštite na radu kako bi se smanjio broj ozljeda i kontinuirano podizala kvaliteta radnih uvjeta na gradilištima', poručila je Sikavica.

NEUSKLAĐENI PROPISI OTEŽAVAJU PROVEDBU ZAŠTITE NA RADU

Matej Mihić, predsjednik Hrvatske udruge koordinatora zaštite na radu, ukazao je na pojedine neusklađenosti između dviju regulativa koje uređuju područje zaštite na radu u građevinarstvu, koje u praksi mogu dovesti do izbjegavanja propisanih obveza i neujednačenog postupanja sudionika u gradnji.

Naime, dužnosti i odgovornosti sudionika definirane su kroz dva različita regulatorna okvira – propise iz područja gradnje i propise iz područja zaštite na radu. Tako različito shvaćanje i tumačenje pojma izvođača prema Zakonu o gradnji i Zakonu o zaštiti na radu doводи do situacija u kojima investitor ne prihvaća ili ne prepoznaje vlastite zakonske obveze.

Istodobno se u praksi preklapaju uloge sudionika u gradnji i koordinatora zaštite na radu, što dodatno otežava jasno definiranje odgovornosti i nadležnosti na gradilištu. Preklapanja dovode do otežane provedbe mjera zaštite na radu te povećanog rizika od nepravilnosti i sporova u slučaju ozljeda, nesreća ili inspekcijanskog nadzora.

'Zaključci današnjeg skupa bit će temelj za aktivnu suradnju između nadležnih ministarstava i svih sudionika u procesu gradnje kako bi se kvalitetnije i ujednačenije pristupilo ne samo regulatornom, već i provedbenom aspektu zaštite na radu u građevinarstvu', naglasio je Mihić.

Sudionici konferencije složili su se kako je nužno nastaviti stručni dijalog i rad na unaprjeđenju zakonodavnog i provedbenog okvira te dodatno osnažiti kulturu sigurnosti u građevinskom sektoru, s krajnjim ciljem stvaranja sigurnih i kvalitetnih uvjeta rada na svim gradilištima u Hrvatskoj.

(Foto: HGK, Pixabay)

PRO

Edukacijom i preventivom do sigurnijih uvjeta rada na gradilištima

Na Jarunu otvorena obnovljena ispostava HCPI-ja

Grad Zagreb osigurao prostor za Hrvatski centar za potresno inženjerstvo – Interventnu službu, koji će služiti kao mjesto koordinacije, edukacije i stručnog usavršavanja

Dana 16. svibnja ove godine na Jarunu je otvoren obnovljeni prostor Ispostave Zagreb Hrvatskog centra za potresno inženjerstvo – Interventna služba. Novouređeni prostor u Ulici Hrgovići osigurao je Grad Zagreb, a uređenje je provedeno uz podršku i doprinos partnera i kolega iz građevinskog sektora.

Prisutnima je čestitao zamjenik gradonačelnika Luka Korlaet, istaknuvši kako ova ispostava predstavlja važnu operativnu točku za buduće djelovanje jer će služiti kao mjesto koordinacije, edukacije i stručnog usavršavanja.

‘Grad Zagreb kontinuirano radi na jačanju sustava civilne zaštite – kroz razvoj procedura, opremanje, edukaciju i suradnju s brojnim partnerima. U tom sustavu HCPI-IS ima posebno mjesto jer objedinjuje znanstvenu i stručnu zajednicu s konkretnim operativnim djelovanjem na terenu’, rekao je zamjenik gradonačelnika Luka Korlaet.

Zahvalivši svima u HCPI-u i tvrtkama donatorima, zamjenik Korlaet posebno je istaknuo volontere koji su u realizaciju ovog projekta, ali i u rad HCPI-IS-a, uložili tisuće sati svojega vremena.

‘Netko tko volontira i na taj se način posveti služenju zajednici zaslužuje najveće moguće priznanje. Svojim ste trudom stvorili važno mjesto razmjene znanja, iskustava i suradnje na izgradnji boljeg, jačeg i otpornijeg Zagreba’, poručio je Korlaet.

(Foto: Grad Zagreb)

PRO

Nova digitalna platforma građanima olakšava energetska obnovu doma

Projekt crOss renoHome predstavio je javno dostupnu platformu – energetska-obnova-doma.hr – koja na jednom mjestu okuplja informacije, alate, stručnjake i mogućnosti financiranja za energetska obnovu obiteljskih kuća i višestambenih zgrada

Projekt crOss renoHome dosegao je važnu prekretnicu objavom javno dostupne digitalne platforme Energetska obnova doma – web platforme napravljene za podršku građanima u planiranju i provedbi energetske obnove.

Platforma okuplja ključne informacije, alate i usluge na jednom mjestu te korisnicima pruža podršku kroz različite faze renovacijskog procesa, od informiranja i planiranja do provedbe i financiranja obnove.

Kroz web platformu korisnicima su dostupni:

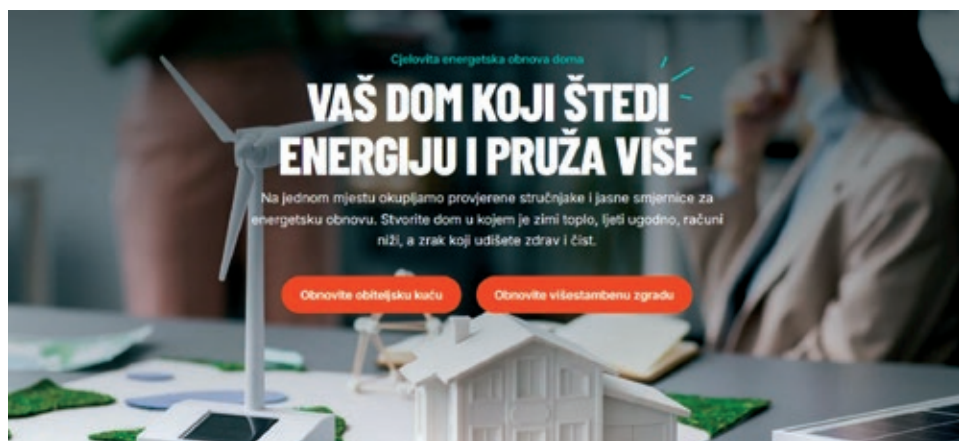
- informacije i savjeti o mjerama energetske obnove
- odvojeni i jasni koraci energetske obnove posebno za obiteljske kuće i posebno za višestambene zgrade te podrška kroz cijeli proces
- edukativni materijali, vodiči i česta pitanja
- solarni kalkulator za izračunavanje ušteda
- baza izvođača i stručnjaka za energetska obnove, te filter pomoću kojeg korisnici pronalaze relevantne i pouzdane partnere
- standardizirani ugovori između građana i projektanta, kao i između građana i izvođača, zasebno za obiteljske kuće i zasebno za višestambene zgrade
- informacije o javnim pozivima, bili oni otvoreni ili u najavi, lokalni ili nacionalni
- pregled financijskih instrumenata i mogućnosti financiranja.

Na taj način platforma građanima omogućuje jednostavniji pristup informacijama i podršci potrebnoj za donošenje odluka o energetska obnovi, a istovremeno povezuje ključne dionike uključene u proces obnove.

Objava platforme predstavlja važan korak u razvoju integriranog modela podrške koji crOss renoHome razvija kako bi potaknuo energetska obnovu stambenog fonda i doprinio zelenoj tranziciji.

Istražite platformu na:
energetska-obnova-doma.hr

PRO

Bečki superblok – prva klimatski prilagođena gradska četvrt

Manje prometa, više zelenila i prostora za susrete: u bečkom okrugu Favoriten dovršen je prvi superblok, moderan i klimatski prilagođen gradski kvart po uzoru na barcelonske superblokove

Grad Beč je otvorio svoju prvu veliku prometno smirenu gradsku četvrt Supergrätzl Favoriten nastaloj po uzoru na poznate barcelonske superblokove. U području oko ulice Herzgasse u 10. okrugu Favoriten uklonjeno je više od 7.000 četvornih metara asfalta, uređene su nove zelene površine, a u nekoliko ulica prometni je tok preu-

smjeren na glavne prometnice. Prostor između Gudrunstraße, Leebgasse, Quellenstraße i Neulreichgasse pretvoren je u novu urbanu oazu za stanovnike kvarta.

U središtu projekta nalazi se povećanje kvalitete života kroz manje prometa, više zelenila i dodatne prostore za boravak građana. Zasađeno je 66 novih stabala i uređene su 94

zelene površine uz oko 60 novih mjesta za sjedenje, vodene instalacije, sustave za rashlađivanje raspršivanjem vode i javne česme s pitkom vodom. Posebno je uređena nova pješačka zona oko srednje škole Herzgasse koja sada pruža više sigurnosti i kvalitetniji javni prostor za djecu, obitelji i lokalno stanovništvo.

Nova urbana oaza podiže kvalitetu života lokalnoj zajednici

Tok prometa preusmjeren je na glavne prometnice

Superblok nudi više mjesta za druženje

PRIMJER KLIMATSKI PRILAGOĐENOG URBANOG RAZVOJA

'Supergrätzl je postao međunarodni primjer klimatski prilagođenog urbanog razvoja. Umjesto asfalta i prometa, građani sada imaju više prostora za zelenilo, druženje te sigurnije kretanje pješice i biciklom', istaknula je članica bečkog poglavarstva za urbanizam Ulli Sima prilikom otvorenja.

Ključni dio projekta je smirivanje prometa u cijelom kvartu. S pomoću takozvanih dijagonalnih filtera tok prometa preusmjerava se na glavne prometnice, dok je pristup za stanare, hitne službe i dostavu i dalje moguć. Istovremeno je cijelo područje prilagođeno biciklistima, pa je na većini ulica dopuštena vožnja biciklom u oba smjera.

Projekt donosi i nova arhitektonska i oblikovna rješenja. Svijetla, vodopropusna podloga smanjuje zagrijavanje tijekom ljetnih mjeseci, dok crvenkasti tonovi podsjećaju na povijesnu tradiciju proizvodnje opeke u navedenom bečkom okrugu. Dodatno su uređeni manji prostori za odmor, igru i boravak u hladu.

Supergrätzl Favoriten dio je bečke inicijative kojom grad sustavno povećava udio zelenih površina i smanjuje asfaltirane zone. U sklopu programa dosad su realizirana 344 projekta u sva 23 bečka okruga, posađeno je više od 3.300 stabala te su brojni novi javni prostori prilagođeni izazovima klimatskih promjena.

(Foto: MA 28 / Fürthner)

PRO

3. NACIONALNA SREDIŠNJA GODIŠNJA KONFERENCIJA »IZGRAĐENA OKOLINA – PRIUŠTIVOST PRISTUPAČNOSTI«

30. lipnja 2026.

Regionalni centar kompetentnosti Ruđera Boškovića, Getaldićeva 4, Zagreb

Više informacija: www.kpk.hr

Cemex potvrdio status nositelja certifikata Poslodavac Partner

Cemex Hrvatska potvrdio je status poslodavca koji prati visoke standarde razvoja ljudskih resursa ponovnom procjenom i dobivanjem certifikata Poslodavac Partner koji dodjeljuje SELECTIO Grupa

Ovaj se certifikat dodjeljuje organizacijama koje kroz neovisnu stručnu evaluaciju dokažu da upravljaju ljudskim resursima u skladu s najboljim svjetskim praksama, a prati procjenu cjelokupnog ciklusa zaposlenika, od privlačenja i odabira kandidata, uvođenja u posao i razvoja kompetencija, sve do angažmana, napredovanja i odlaska iz organizacije. Cemex Hrvatska pokazao je izvrsnost u svim ključnim područjima tog ciklusa. Posebno se ističe područje privlačenja i zapošljavanja, u kojemu je kompanija ostvarila maksimalni mogući rezultat. To potvrđuje da su procesi regrutacije, selekcije, employer brandinga i zaposleničkog iskustva izgrađeni s jednakom razinom pažnje i sustavnosti.

'U vremenu u kojem se očekivanja i potrebe naših zaposlenika brzo mijenjaju, a organizacijski i poslovni prioriteti otvaraju nove izazove, certifikat Poslodavac Partner služi nam kao važan orijentir. Pomaže nam usmjeriti aktivnosti te istovremeno potvrđuje našu predanost kontinuiranom unapređenju praksi upravljanja ljudskim resursima', rekla je Mirela Kotarac, članica Uprave i direktorica ljudskih resursa Cemexa Hrvatska.

UVOĐENJE U RAD, EDUKACIJE I RAZVOJ

U području uvođenja i razvoja zaposlenika, Cemex Hrvatska primjenjuje strukturirani program uvođenja s kolegom (Buddy Onboarding Program) koji novim zaposlenicima osigurava podršku od prvog dana, a liderske kompetencije procjenjuju se kroz 360° procjenu. Organizacija ulaže u širok portfelj edukacija, uključujući Cemexove interne akademije u sklopu Sveučilišta Cemex (Procurement Academy, program Digital Forward Essentials i sl.), a poseban naglasak stavlja na edukacije iz područja zdravlja i sigurnosti usmjerene na jačanje kulture zajedničke odgovornosti, prevenciju ozljeda i primjenu sigurnosnih ponašanja na radnom mjestu i izvan njega (Zero4Life

Together). Istovremeno, Cemex Hrvatska razvija snažnu mrežu internih trenera i mentora s formaliziranim sustavom konkretnog nagrađivanja njihovog doprinosa.

BRIGA O DOBROBITI ZAPOSLENIKA

Transparentnost sustava nagrađivanja posebno se ističe kroz individualne izvještaje o ukupnim godišnjim primanjima (Total Reward izjave) koje svakom zaposleniku pružaju jasan uvid u ukupnu vrijednost organizacijske investicije u njega. Briga o dobrobiti zaposlenika provodi se kroz zdravstvene inicijative, prevenciju izgaranja i programe ravnoteže između poslovnog i privatnog života.

'Cemex Hrvatska sustavno iz godine u godinu potvrđuje kvalitetu HR procesa, što je posebno izazovno ostvariti u regiji sa svojim

lokalnim specifičnostima tržišta rada. Vrlo visoke rezultate Cemex Hrvatska ostvaruje u koracima selekcijskog procesa koji osiguravaju kvalitetno iskustvo kandidata, a nastavljaju se izvrsnim iskustvom zaposlenika pri uvođenju u posao, gdje je svakom zaposleniku omogućeno mentorstvo. Zaposlenicima je omogućen iznadprosječan broj materijalnih i nematerijalnih benefita, a tvrtka posebnu pažnju stavlja na brigu o tjelesnom, mentalnom i financijskom zdravlju zaposlenika', rekla je Lara Šubić Šuša, voditeljica odjela za HR savjetovanje iz SELECTIO Grupe.

Evaluacijska metodologija certifikata Poslodavac Partner, razvijena uz doprinos više od pedeset HR profesionalaca, jedina je u regiji koja istovremeno uzima u obzir perspektive poslodavca i zaposlenika.

PRO

Honda GXV 160 3,2 kW

360 kg

1550 x 711 x 863 mm

Mali utovarivači s pogonom na sva četiri kotača tvrtke Muck-Truck jednostavni su za upotrebu i neophodni u građevinskim, komunalnim, vrtnim te ostalim zemljanim radovima. Zbog malih dimenzija omogućavaju rad i u unutrašnjim prostorima.

EllaG d.o.o.

Ulica bratov Bezlajev 1, 1000 Ljubljana Slovenija
+386 1 517 46 98 | kubota@ellag.si | www.ellag.si

Nova podrška kvalitetnoj obnovi javnih zgrada

Predstavljen priručnik na temu odstupanja stvarnih od projektiranih energetske svojstava zgrada

U sklopu projekta 'Overcoming Underperforming Renovations in Central and Eastern Europe (OUR-CEE)', partneri iz Hrvatske, Poljske, Rumunjske i Bugarske izradili su priručnik s ciljem unapređenja kvalitete energetske obnove zgrada javne namjene. Suradnja partnera među ostalim rezultirala je izradom priručnika na temu odstupanja stvarnih od projektiranih energetske svojstava zgrada, koji donositeljima odluka nudi konkretan skup mjera za postizanje visokoučinkovitih rezultata.

Središnji problem kojim se priručnik bavi je tzv. 'energy performance gap', značajna razlika između projektirane (izračunate) potrošnje energije i stvarno izmjerene nakon što se zgrada počne koristiti. Istraživanja pokazuju da je stvarna potrošnja u zgradama javne namjene često i do 30 posto viša od planirane.

Priručnik je izrađen na temelju prethodno provedenih nacionalnih analiza u Bugarskoj, Rumunjskoj, Poljskoj i Hrvatskoj, savjetovanjima s dionicima te aktivnostima provedenima u sklopu projekta OUR-CEE.

Cilj je donositeljima odluka na nacionalnoj i lokalnoj razini ponuditi konkretan skup mjera za rješavanje problema obnove koje ne ostvaruju puni potencijal ušteda, mjere su strukturirane tako da pokrivaju sve faze procesa obnove: financiranje, planiranje, provedbu projekta te korištenja i praćenja putem sustava za upravljanje energijom.

Priručnik sadrži i kontrolni popis s pitanjima koja jedinicama lokalne samouprave mogu poslužiti kao alat za planiranje aktivnosti, ali i za procjenu koliko trenutne i buduće energetske obnove zgrada javne namjene odgovaraju onome što se dugoročno smatra kvalitetnom obnovom.

Priručnik je zamišljen kao ključna podrška lokalnoj i nacionalnoj razini u pretvaranju javnog fonda zgrada u energetske učinkovit i održiv sustav.

Cjeloviti dokument na engleskom jeziku možete pronaći na: <https://our-cee.eu/wp-content/uploads/2026/04/OUR-CEE->

Odstupanja stvarnih od projektiranih energetske svojstava zgrada

Smjernice za provedbu visokoučinkovitih energetske obnove zgrada javne namjene u Srednjoj i Istočnoj Europi

OUR-CEE

Overcoming Underperforming Renovations in Central and Eastern Europe

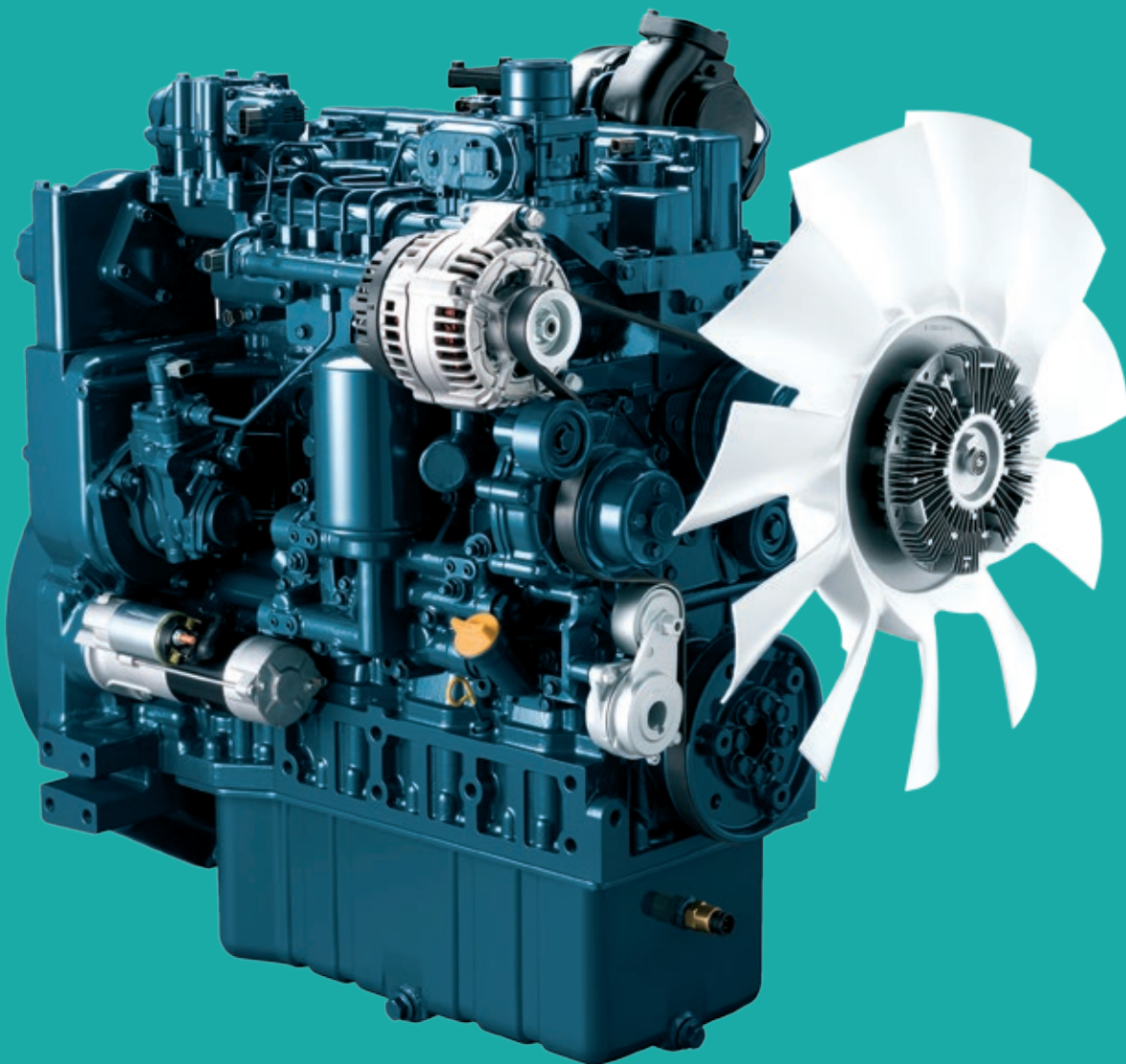
Autori: Energy Policy Group (EPG), Center for Energy Efficiency (EnEffect), Regionalna energetska agencija Sjever (REAS), Association of Municipalities Polish Network (PNEC)

Ožujak 2026

EPG EnEffect Regional Energy Agency North POLSKA SEC Energie Cités

Report-Bridging-the-energy-performance-gap_Guidelines.pdf, dok je hrvatski prijevod dostupan na: https://rea-sjever.hr/wp-content/uploads/2026/04/HR-Bridging-the-energy-performance-gap_Guidelines.pdf.

OUR-CEE projekt usmjeren je na povećanje uspješnih i kvalitetnih energetske obnove zgrada javne namjene u zemljama srednje i istočne Europe te je sufinanciran iz programa Europske klimatske inicijative (EUKI). **PRO**

Ovlašteni zastupnik KUBOTA divizija motora

EllaG d.o.o.

Ulica bratov Bezlajev 1, 1000 Ljubljana, Slovenija
+386 1 517 46 98 | kubota@ellag.si | www.ellag.si
www.motorji-kubota.si

KONČAR i Siemens Energy ulažu 260 milijuna eura u proširenje tvornice u Zagrebu

Projekt donosi 350 novih radnih mjesta i dodatno jača hrvatsku poziciju u globalnoj energetskej tranziciji

Svečanim polaganjem kamena temeljca za proširenje proizvodnih kapaciteta tvornice velikih energetskih transformatora na zagrebačkom Jankomiru obilježen je početak nove investicijske faze društva KONČAR – Energetski transformatori (KPT). Riječ je o strateškom projektu zajedničkog društva Siemens Energy i KONČARA koji je najavljen prošlog ljeta, vrijednom oko 260 milijuna eura. Realizacijom projekta dodatno će se učvrstiti pozicija jedne od vodećih svjetskih tvornica velikih energetskih transformatora, uz istodobno povećanje njezinih proizvodnih kapaciteta.

Investicija dolazi u trenutku izrazito snažnog rasta globalne potražnje za opremom iz područja prijenosa i distribucije električne energije te predstavlja važan iskorak za domaću industriju u razdoblju intenzivne energetske tranzicije. Svečanosti su, uz predstavnike društva KONČAR – Energetski transformatori, kompanije Siemens Energy i Grupe KONČAR, nazočili i predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković, potpredsjednik Vlade RH i ministar financija Tomislav Čorić, ministar gospodarstva Ante Šušnjarić te veleposlanik Savezne Republike Njemačke u RH Nj. E. Pascal Hector.

Istaknuvši važnost projekta za hrvatsko gospodarstvo, predsjednik Vlade Andrej Plenković poručio je: 'Ovaj industrijski projekt od iznimne je važnosti za Hrvatsku. Riječ je o snažnom investicijskom ciklusu u kojem KONČAR, u suradnji s partnerima, ulaže ukupno 800 milijuna eura u sektor izravno povezan s jednom od ključnih globalnih tema – energijom, energetikom i razvojem energetskih mreža. Današnje ulaganje, u partnerstvu s kompanijom Siemens Energy, od 260 milijuna eura u proširenje tvornice energetskih transformatora, uz otvaranje 350 novih radnih mjesta, predstavlja važan i konkretan korak naprijed. Ovim projektom KONČAR dodatno jača svoju

industrijsku snagu, izvozni potencijal i poziciju među vodećim proizvođačima u energetskom sektoru. Riječ je o strateškom iskoraku koji potvrđuje jasan razvojni smjer Hrvatske, a to je ulaganje u znanje, proizvodnju i partnerstva s globalnim liderima, uz snažan fokus na digitalizaciju, automatizaciju te istraživanje i razvoj. Stoga je današnja poruka jasna – bez energije nema gospodarstva, a bez snažne industrije nema stvarnog gospodarskog napretka.'

JAČANJE KONKURENTNOSTI NA GLOBALNOM TRŽIŠTU

KONČAR – Energetski transformatori (KPT) prvo je zajedničko društvo Siemens Energyja i KONČARA koje je s radom započelo još 1995. godine, a danas predstavlja jednu od najboljih tvornica velikih energetskih transformatora u svijetu. U KPT-u Siemens Energy ima 51 posto vlasničkog udjela, a KONČAR posto, a oba

partnera su usmjerena na kontinuirano usavršavanje te zajedničko savladavanje tržišnih izazova, kao i stvaranje energetski neovisnije i održivije budućnosti.

Govoreći o razvojnim planovima društva, predsjednik Uprave KONČAR – Energetskih transformatora Boris Potočki naglasio je dugoročnu dimenziju ulaganja: 'Ova investicija predstavlja iskorak koji nadilazi povećanje kapaciteta, radi se o jačanju naše dugoročne konkurentnosti na globalnom tržištu. U narednim godinama dodatno ćemo unaprijediti tehnologiju, optimizirati procese i razvijati kompetencije naših zaposlenika kako bismo odgovorili na sve složenije zahtjeve energetske tranzicije. Naš cilj je jasan – ostati pouzdan partner u razvoju moderne, održive i sigurne elektroenergetske infrastrukture.'

Nadovezujući se na investicijski ciklus započet 2022. godine, trenutačno proširenje

predstavlja sljedeću fazu dugoročne strategije rasta. Projekt će rezultirati otvaranjem oko 350 novih radnih mjesta – od čega 250 u proizvodnji i 100 za visokokvalificirane stručnjake.

‘Dugogodišnje partnerstvo KONČARA i Siemens Energyja omogućuje učinkovit odgovor na rastuću potražnju za energetske transformatorima u razdoblju u kojem su globalni

opskrbeni lanci i dalje pod pritiskom. Kontinuiranim širenjem proizvodnih kapaciteta jača se otpornost opskrbenog lanca te se pouzdano podržavaju kupci u realizaciji ključne elektroenergetske infrastrukture’, rekao je član Uprave Siemens Energyja Tim Holt.

‘Partnerstvo sa Siemens Energyjem već desetljećima donosi konkretne rezultate, a ova

investicija njegov je logičan nastavak. Zajedno razvijamo projekte koji imaju globalni doseg i koji potvrđuju da sinergija međunarodnog iskustva i domaće industrijske ekspertize može stvarati dugoročnu vrijednost u pozicioniranju Hrvatske na globalnoj karti energetske tranzicije’, istaknuo je predsjednik Uprave KONČARA mr. sc. Gordan Kolak. (Foto: Vlada RH) **PRO**

EIB otvorio put novim projektima priuštivog stanovanja u Hrvatskoj

Zagreb, Split, Rijeka, Osijek i Varaždin kroz jednogodišnji projekt dobili konkretne modele, alate i financijske smjernice za razvoj socijalnog i priuštivog stanovanja u skladu s novim zakonskim okvirom

Europska investicijska banka (EIB) uspješno je dovršila jednogodišnji savjetodavni projekt s pet najvećih hrvatskih gradova koji za cilj ima snaženje lokalnih kapaciteta za bržu gradnju priuštivih i socijalnih stanova u Hrvatskoj. Projekt je gradovima Zagrebu, Splitu, Osijeku, Varaždinu i Rijeci ukazao na jasno strukturirane opcije koje im stoje na raspolaganju pri realizaciji planova te im ponudio praktične alate za učinkovit razvoj njihovih stambenih projekata i strategija, kao preduvjet za bržu izgradnju.

Savjetodavni angažman EIB-a, proveden u okviru Savjetodavnog centra InvestEU, pružio je gradovima stručnu podršku u razvoju provedbeno spremnih stambenih strategija, akcijskih planova i projektnih portfelja. Tijekom projekta gradovima je ukazano na važnost kombiniranja snažne analitičke osnove s praktičnom, izravnom podrškom te su razvijeni konkretni alati za učinkovito planiranje stambenih ulaganja koja odgovaraju lokalnim potrebama, uz očuvanje financijske i institucionalne održivosti.

POTPORA GRADOVIMA U PROVEDBI STAMBENE POLITIKE

EIB je tako pomogao uspostaviti jasan okvir primjenjiv na razini cijele zemlje, kako bi sve jedinice lokalne samouprave u Hrvatskoj mogle pretočiti novi Zakon o priuštivom stanovanju u nove četvorne metre stanova, te predočio potporu dostupnu kod Europske komisije te nacionalnih izvora, izravno podupirući europske inicijative u području stanovanja i nacionalne stambene prioritete Hrvatske.

'EIB grupa želi osnažiti hrvatske gradove i općine da mogu samostalno djelovati i brže graditi pristupačne stanove', izjavio je Marko Primorac, potpredsjednik Europske investicijske banke.

‘To znači da želimo ojačati lokalne kapacitete za pripremu, upravljanje i provedbu projekata pristupačnog stanovanja, potaknuti na partnerstva kako bi se problem stanovanja riješio što prije, te pokazati gradovima kako odabrati najprimjerenije modele financiranja za ovakve projekte. Suradnja s pet najvećih hrvatskih gradova bila je važan korak u tom smjeru, a ovaj smo model suradnje spremi proširiti s ostalim gradovima i općinama diljem Hrvatske.’

‘Priuštivo stanovanje je jedno od ključnih društvenih i gospodarskih pitanja, zbog čega Vlada Republike Hrvatske kroz Nacionalni plan stambene politike i Zakon o priuštivom stanovanju provodi mjere kojima želi povećati dostupnost stanova građanima’, rekao je Tomislav Čorić, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar financija. ‘Ministarstvo financija pritom osigurava povoljan i stabilan fiskalni okvir te razvija porezne i financijske instrumente kako bi se povećala ponuda stanova za život, potaknuo dugoročni najam te u konačnici doprinijelo pravednijem i uravnoteženom stambenom tržištu.’

EIB POVEĆAVA ULAGANJA U PRIUŠTIVO STANOVANJE

Ovaj savjetodavni projekt nadopunjuje Europski plan za priuštivo stanovanje Europske komisije te njezine šire napore usmjerene na potporu izgradnji socijalnog i priuštivog stanovanja, sprječavanje stambene isključenosti i mobilizaciju ulaganja u državama članicama. EIB blisko surađuje s Europskom komisijom kako bi ove politike pretočio u konkretna ulaganja, kombinirajući savjetodavne usluge s dugoročnim financiranjem.

U Hrvatskoj je savjetodavni program EIB-a rezultirao konkretnim gradskim akcijskim planovima, procjenama institucionalnih kapaciteta i alatom za odabir projekata. Ovi praktični instrumenti ostaju na raspolaganju gradovima i nakon završetka savjetovanja te nude model koji se može primijeniti i u drugim općinama.

Također, nakon sudjelovanja u projektu gradovi sada imaju definirane planove izgradnje novih pristupačnih stanova, uz snažno upravljanje, realne financijske strukture i portfelj zrelih projekata.

EIB grupa stanovanje smatra strateškim prioritetom te povećava i savjetodavnu i financijsku potporu diljem Europske unije. U posljednjih pet godina EIB grupa uložila je više od 18 milijardi eura u priuštivo i održivo stanovanje u Europi, a samo je u 2026. godini ta potpora iznosila 6 milijardi eura.

Radeći zajedno s Europskom komisijom, nacionalnim vladama, gradovima i nacionalnim razvojnim bankama, EIB nastoji ova povećana ulaganja pretočiti u veći broj priuštivih, energetski učinkovitih i održivih domova, istodobno jačajući socijalnu koheziju i kvalitetu života. (Foto: EIB)

PRO

Zagrebačka obilaznica dobiva treći trak

Kreće proširenje ključne prometnice oko glavnog grada – ulaganje vrijedno gotovo 30 milijuna eura

U Banskim dvorima potpisan je ugovor za dogradnju trećeg voznog traka na zagrebačkoj obilaznici, između čvorova Zagreb zapad i Lučko. Projekt vrijedan 29,6 milijuna eura dio je ulaganja od ukupno 65 milijuna eura u prometnu infrastrukturu Zagreba.

Projekt obuhvaća izgradnju dodatne vozne trake, rekonstrukciju postojećeg kolnika, te rušenje i izgradnju novog mosta Dubava. Predviđene su i mjere povećanja sigurnosti i zaštite okoliša, uključujući zatvoreni sustav odvodnje, zaštitu od buke, modernizaciju signalizacije i ugradnju sustava nadzora prometa.

Radovi će se izvoditi uz održavanje prometa, uz privremene regulacije te izgradnju privremene devijacije i privremenog mosta, kako bi se osiguralo nesmetano odvijanje prometa tijekom cijelog razdoblja radova.

Radove će izvoditi hrvatske tvrtke Gip Pionir i Pedom Asfalti, a ugovor su potpisali predsjednik Uprave Hrvatskih autocesta Boris Huzjan te predstavnici izvođača Ranko Predović i Ines Guštek, u nazočnosti predsjednika Vlade Andreja Plenkovića i potpredsjednika Vlade i ministra mora, prometa i infrastrukture Olega Butkovića.

Govoreći o važnosti projekta, Huzjan je istaknuo kako tom dionicom dnevno prođe više od 80 tisuća vozila, dok su tijekom ljetnih mjeseci prometna opterećenja još veća.

Najavio je i nastavak ulaganja na zagrebačkoj obilaznici, istaknuvši da počinju i radovi na rekonstrukciji dionice od Bregane do čvora Zagreb zapad, duge 13 kilometara i vrijedne 12,5 milijuna eura.

U IDUĆOJ GODINI 65 MILIJUNA EURA ZA PROMETNU PODRUČJE ZAGREBAČKE OBILAZNICE

‘Dakle, kroz godinu dana imat ćemo 18 kilometara nove autoceste na obilaznici grada Zagreba’, dodao je.

Uz to, ove se godine planira dovršetak uređenja odmorišta Plitvice, vrijednog 15 milijuna

eura, kao i rekonstrukcija čvora Rakitje, procijenjena na 8,8 milijuna eura.

Ukupna ulaganja u prometno područje zagrebačke obilaznice tijekom sljedeće godine tako će dosegnuti 65 milijuna eura.

Ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković ocijenio je projekt iznimno važnim, istaknuvši da je riječ o najopterećenijem dijelu cestovne infrastrukture u Zagrebu.

Dodao je kako se, uz podršku Vlade i resornog ministarstva te kroz investicijski ciklus Hrvatskih autocesta, sustavno unapređuje autocestovna infrastruktura oko glavnog grada, ali i diljem Hrvatske.

‘Proširenje zagrebačke obilaznice, zajedno s uvođenjem sustava automatske naplate cestarine, značajno će rasteretiti promet prema Splitu i Rijeci. Zato smatram da je ovo vrlo važan projekt i još jedan doprinos Vlade prometnoj infrastrukturi grada Zagreba’, istaknuo je predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković.

BOLJA PROMETNA POVEZANOST PRUŽA JEDNAKE RAZVOJNE ŠANSE SVIM KRAJEVIMA HRVATSKE

Premijer Andrej Plenković čestitao je svima uključanima u pripremu projekta, naglasivši da će proširenje obilaznice, zajedno s uvođenjem sustava automatske naplate cestarine, značajno rasteretiti promet prema Splitu i Rijeci.

‘Zato smatram da je ovo vrlo važan projekt i još jedan doprinos Vlade prometnoj infrastrukturi grada Zagreba’, dodao je.

Premijer je istaknuo i da Hrvatska ulazi u završnu fazu velikih prometnih infrastrukturnih projekata, čiji je cilj povezivanje mreže autocesta i brzih cesta te bolje prometno povezivanje svih hrvatskih županijskih središta.

OGROMNA ULAGANJA U KRITIČNU INFRASTRUKTURU

Podsjetio je pritom na niz kapitalnih projekata koji su dovršeni ili su pri kraju, među kojima su Istarski ipsilon, prometni pravac Opatija – Matulji – Učka, nastavak izgradnje ceste Rupa – Rijeka – Žuta Lokva te dionica od Stona prema Dubrovniku.

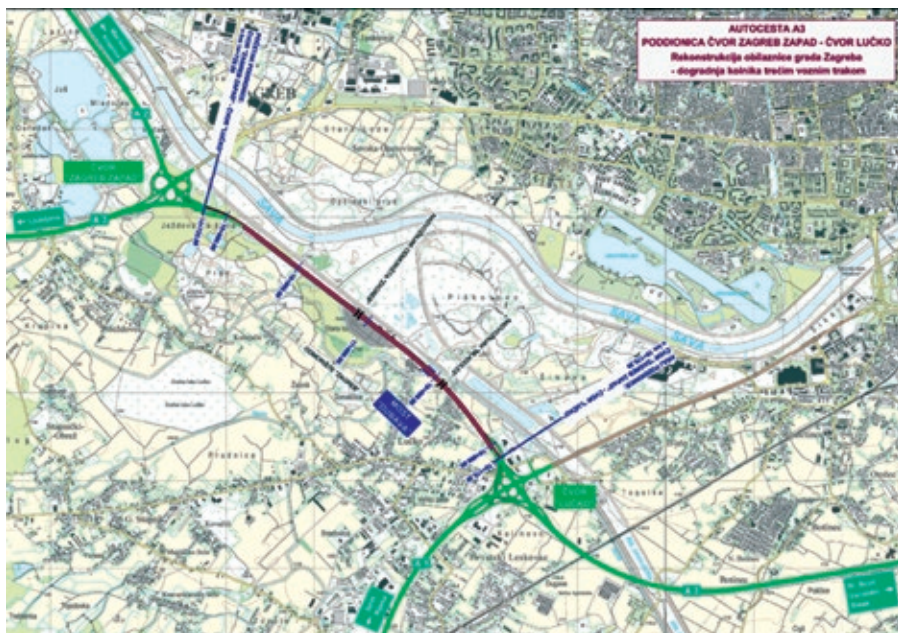
Najavio je i bolje povezivanje Varaždina i Čakovca novom prometnicom koja bi putovanje između dvaju gradova trebala skratiti na desetak minuta.

Osvrnuo se i na ulaganja u željezničku infrastrukturu, istaknuvši da su cestovni projekti dodatno osnaženi velikim investicijama u hrvatske željeznice.

‘Hrvatska je u poziciji mediteranskih vrata srednje Europe, to je naša komparativna prednost i zbog toga ovolike investicije u našu kritičnu infrastrukturu i jačanje prometnog položaja koje omogućuje snažan gospodarski razvoj’, poručio je premijer Plenković.

(Foto: Vlada RH)

PRO

Galerija Meštrović nakon obnove ponovno otvorila vrata javnosti

Izložbom Meštrovićeve kuća u Splitu / prostor života i umjetnosti otvorena energetski obnovljena Galerija Meštrović u Splitu

Monumentalna vila podno Marjana koju je Ivan Meštrović sagradio kao svoju rezidenciju, središte svog obiteljskog života, stvaranja i izlaganja, današnja Galerija Meštrović u Splitu, Muzeji Ivana Meštrovića, nakon dovršetka energetske obnove otvorila je svoja vrata prigodnom izložbom Meštrovićeve kuća u Splitu / prostor života i umjetnosti.

Otvarajući izložbu ministrica kulture i medija dr. sc. Nina Obuljen Koržinek izrazila je veliko zadovoljstvo dovršetkom energetske obnove Galerije Meštrović, muzeja koji čuva djelo, duh i nasljeđe jednog od najvećih hrvatskih umjetnika svih vremena, Ivana Meštrovića i to nedugo nakon dovršetka poslijepotresne obnove i otvorenja novog stalnog postava Ateljeera Meštrović u Zagrebu projekta u vrijednosti više od 6 milijuna eura, koji je dio najopsežnije obnove kulturne baštine u suvremenoj povijesti Hrvatske.

Uz čestitke ravnateljici Sandri Grčić Budimir te svima koji su sudjelovali u realizaciji ta dva kapitalna projekta obnove, ministrica je podsjetila kako je obnova Galerije Meštrović u Splitu tek jedan od projekata financiranih putem 'Poziva za energetska obnove zgrada sa statusom kulturnog dobra' u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, putem kojeg je obnovljeno i obnavlja se ukupno 35 zgrada diljem Hrvatske s više od 42 milijuna eura, od kazališta, muzeja i galerija, preko knjižnica i čitaonica, arhiva, do pučkih otvorenih učilišta i centara za kulturu.

Podsjetila je kako je još jedan muzej podno Marjana trenutno u procesu energetske obnove – Muzej hrvatskih arheoloških spomenika čija je ukupna vrijednost veća od 4 milijuna eura i koja će omogućiti obnovu prostora muzejske zgrade i pripremiti je za postavljanje stalnog postava.

GODINA VELIKIH OBNOVA KULTURNE INFRASTRUKTURE

'Ova godina ostat će zapisana kao vrijeme velike obnove kulturne infrastrukture, u kojem udahnjemo novi život kulturnim dobrima ranjenim potresima i gradimo čvršće temelje za našu baštinu. Dok arhivi, muzeji i knjižnice postaju mjesta održive budućnosti, kultura ostaje živa i svima dostupna', dodala je ministrica.

Podsjećamo, kompleks Galerije Meštrović s pripadajućim perivojem upisan je u Registar kulturnih dobara, a umjetnički inventar Galerije uvršten u Registar pokretnih kulturnih dobara. Složeni proces obnove obuhvaćao je, među ostalim, zamjenu krovne konstrukcije i vanjske stolarije te instalaciju manje solarne elektrane čime je postignuta značajna ušteda u godišnjoj potrošnji primarne energije od 62,24 posto te dosegnut A energetski razred

za glavnu zgradu arhitektonskog sklopa. Provedbom projekta energetski je obnovljeno 1491,24 m² građevinske bruto površine.

Vrijednost investicije bila je oko 2 milijuna eura, od kojih su sredstva u iznosu od 1.426.083,63 eura osigurana putem poziva 'Energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra', dok je ostatak osiguran iz Državnog proračuna.

Izložba Meštrovićeve kuća u Splitu / prostor života i umjetnosti otkriva zanimljivosti i tijek gradnje Meštrovićeve multifunkcionalne vile građene 30-ih godina 20. stoljeća te kroz birana djela iz fundusa Muzeja Ivana Meštrovića, fotografije i rijetku filmsku i arhivsku građu, dokumentaciju, pisanu korespondenciju i svakodnevnne predmete, oslikava nekadašnji život umjetnika i njegove obitelji.

(Foto: MKM)

PRO

Zagreb dobiva novi most preko Save

Kapitalni projekt od 140 milijuna eura povezat će zapad grada s budućom bolnicom u Blatu

Na konferenciji za medije, održanoj 5. svibnja ove godine u gradskoj upravi, gradonačelnik Grada Zagreba Tomislav Tomašević najavio je realizaciju jednog od najvažnijih infrastrukturnih projekata u posljednjih nekoliko desetljeća – izgradnju prvog novog mosta na zapadu Zagreba nakon 45 godina, te tek trećeg preko rijeke Save s tramvajskom prugom u cijelom gradu.

‘Procijenjena vrijednost projekta je 140 milijuna eura bez PDV-a. Imovinsko-pravni odnosi su gotovo u potpunosti riješeni te se na jesen

očekuje i konačni izgled mosta. Riječ je o strateški ključnom zahvatu koji će omogućiti širenje tramvajske mreže, uključujući prometno povezivanje s budućom Nacionalnom dječjom i Sveučilišnom bolnicom u Blatu’, istaknuo je gradonačelnik Tomašević.

Most će biti duljine 625 metara i 38 metara širine s četiri prometne trake, tramvajskom prugom, pješačkom i biciklističkom infrastrukturom, a povezat će Trešnjevku – jug i Novi Zagreb – zapad u koridoru produžene Vrapčanske ulice.

Imenovan je ocjenjivački sud koji čini deset članova, redom vrhunskih stručnjaka iz područja građevinarstva, prometa, arhitekture i urbanizma, koji će osigurati da Zagreb dobije most koji nije samo funkcionalan, nego i njegov prepoznatljiv simbol.

Slijedi provedba natječaja te pregovarački postupak za izradu idejnog projekta, ishođenje lokacijske dozvole, a potom i realizacija kroz model ‘design & build’. Početak radova očekuje se sredinom 2028. godine.

(Foto: Grad Zagreb)

PRO

Unatoč pritiscima tržišta Bosch povećava ulaganja i očekuje rast

Njemački tehnološki div planira rast prodaje i nastavak velikih ulaganja u AI, senzorsku tehnologiju i automatizaciju, dok paralelno provodi mjere povećanja učinkovitosti

Suočena s geopolitičkim napetostima i trgovinskim preprekama, Bosch Grupa namjerava iskoristiti izgleda za rast na svojim globalnim tržištima s punom inovacijskom snagom u poslovnoj godini 2026. Potrebna početna ulaganja u područja od buduće važnosti trebala bi ostati na visokoj razini iz prethodnih godina. Samo 2025. godine Bosch je izdvojio oko 12 milijardi eura za ulaganja u istraživanje i razvoj te za kapitalne izdatke. Dobavljač tehnologije i usluga planira rast prodaje od dva do pet posto i EBIT maržu iz poslovanja od četiri do šest posto za 2026. godinu. S obzirom na predstavljanje godišnjeg financijskog izvješća, Stefan Hartung, predsjednik uprave društva Robert Bosch

GmbH, izjavio je sljedeće: 'Kao globalni tehnološki lider, predani smo oblikovanju trendova automatizacije, digitalizacije, elektrifikacije i umjetne inteligencije jer to također utire put profitabilnom rastu našeg poslovanja. Važan preduvjet za to jesu učinci smanjenja troškova strukturnih mjera koje smo već pokrenuli, kao i inovacije u svim poslovnim područjima.'

Kada je riječ o inovacijskoj snazi, Bosch je jedna od najjačih industrijskih tvrtki u svijetu i jedan od podnositelja najviše zahtjeva za patente u Europi. Bosch je 2025. godine registrirao oko 6300 patenata i ponovno zauzeo prvo mjesto u Njemačkoj. Unatoč značajnim izazovima, Bosch je uspio ostvariti prihod od prodaje od 91 milijardu eura u poslovnoj

godini 2025., što je nešto više u odnosu na prethodnu godinu (2024.: 90,3 milijarde eura). Nakon prilagodbe za učinke tečajnih razlika, to je bilo ekvivalentno rastu od 4,1 posto. S 2 posto, EBIT marža od poslovanja bila je manja od prošlogodišnje (2024.: 3,5 posto). Potrebne strukturne i kadrovske prilagodbe za povećanje buduće održivosti imale su značajan negativan utjecaj na rezultat u obliku rezervacija u iznosu od 2,7 milijardi eura.

STRATEGIJA ZA 2030.: INOVACIJE I DIFERENCIJACIJA ZA POTICANJE RASTA

Kako bi postiglo uspješan razvoj poslovanja u nepovoljnim globalnim gospodarskim uvjetima, društvo mora održavati svoje troškove na

konkurentnoj razini. Zaključenjem razgovora s predstavnicima zaposlenika o nužnom smanjenju broja radnih mjesta na svim pogodnim lokacijama sektora za mobilnost u Njemačkoj, Bosch poboljšava svoju buduću konkurentnu poziciju suočen s rastućim pritiskom na cijene. 'Pregovori nisu bili laki, ali obje strane pokazale su izuzetan osjećaj odgovornosti', rekao je Hartung. 'Sada provodimo dogovorene mjere što je brže i dosljednije moguće, ali i na što društveno prihvatljiviji način.'

U automobilske industriji Kina trenutačno određuje standarde za postavljanje cijena. Hartung stoga vidi širenje inovacijskog vodstva kao ključni čimbenik uspjeha za širenje poslovanja, posebno na automobilskom tržištu, i provedbu Strategije tvrtke za 2030., kojom se predviđa uloga društva Bosch kao jednog od tri vodeća dobavljača na svojim ključnim tržištima. Trgovinske prepreke i različita očekivanja korisnika trenutačno predstavljaju i izazov i priliku za regionalno prilagođena rješenja. 'U međunarodnom tržišnom natjecanju ne radi se samo o troškovima, već prije svega o tome da se istaknemo na tržištu', rekao je Hartung, referirajući se na globalno djelovanje društva koje vidi kao konkurentnu prednost. 'Možemo prilagoditi našu ponudu i opskrbne lance regionalnim uvjetima i istovremeno pružiti kvalitetu na svjetskoj razini.'

POSLOVNI IZGLEDI ZA 2026.: GENERIRATI FINANCIRANJE ZA PODRUČJA OD BUDUĆE VAŽNOSTI

Bosch vjeruje da će se slab gospodarski razvoj 2025. nastaviti i u tekućoj poslovnoj godini. Visoka razina neizvjesnosti, prvenstveno zbog geopolitičkih kretanja s još nepredvidivim učincima rata na Bliskom istoku, vjerojatno će i dalje utjecati na inflaciju i svjetsku gospodarsku proizvodnju. Osim toga, cjenovni i konkurentski pritisak i dalje je velik. Unatoč tome, u prva tri mjeseca godine Bosch je uspio zadržati prodaju više ili manje na prošlogodišnjoj razini, a nakon prilagodbe zbog učinaka tečajnih razlika, prihod je bio oko pet posto veći. Bosch očekuje da će globalno gospodarstvo ostvariti tek umjereni rast i to na razini posljednjih godina. 'Temelj profitabilnog rasta je naša konkurentnost zbog čega naporno radimo na daljnjem jačanju konkurentnosti', izjavio je Markus Forschner, član upravnog odbora i glavni financijski direktor tvrtke Robert Bosch GmbH. 'To jača našu otpornost na nadolazeće izazove i istodobno jača naš ulagački kapacitet za budućnost.' U svjetlu strateških prilika i kao financijsku mjeru opreza, Bosch sukladno tome proširuje svoj opseg: kako bi osigurao fleksibilnije izdavanje financijskih instrumenata kao što su obveznice tijekom godine, društvo će prvi put objaviti privremena konsolidirana financijska izvješća i privremeno izvješće Uprave Grupe za prvu polovicu teku-

će poslovne godine. Na tu temu Forschner je rekao: 'Time se poboljšava naša sposobnost pristupa tržištima kapitala, iako već imamo snažan kapacitet za financiranje poslovanja iz vlastitih sredstava.'

SENZORSKA TEHNOLOGIJA KAO INOVACIJSKO PODRUČJE: AUTOMATIZACIJA I ROBOTIKA OSIGURAVAJU PRODAJU

Bosch pokreće brojne inovacije u mikroelektronici i senzorskoj tehnologiji te očekuje da će njegova dosljedna usredotočenost na 'Tehnologiju za život' pružiti značajan poticaj rastu.

Stručnjaci predviđaju da bi svjetsko tržište senzora moglo vrijediti više od 440 milijardi američkih dolara do 2031. godine. Bosch će imati koristi od rasta potencijalnih primjena: njegovi senzori imaju sve važniju ulogu u robotici. Na primjer, senzorska platforma BMI5 stvara iznimno realistična umjetna okruženja i pomaže robotima orijentirati se čak i u teškim uvjetima. S ovim, najsnažnijim senzorskim rješenjem do danas, Bosch smatra da je dobro pozicioniran u brzo rastućem segmentu. U području automatizirane vožnje inercijski senzori smatraju se ključnom komponentom budućnosti i nude dodatni prodajni potencijal. Omogu-

ćuju automobilima da zadrže potpunu svijest o svojoj okolini, čak i kada kamera ili GPS signali nisu dostupni. 'Ovi senzori u automatiziranim automobilima funkcioniraju na jednak način kao i osjećaj ravnoteže u ljudskom unutarnjem uhu', rekao je Hartung. Prema analitičarima, tržište inteligentnih senzora u automobilskim aplikacijama trebalo bi se gotovo udvostručiti na više od 80 milijardi američkih dolara do sredine sljedećeg desetljeća.

INOVACIJE U PODRUČJU MOBILNOSTI: ALGORITMI I POGONSKI SKLOPOVI POTIČU RAST

Bosch očekuje da će tržište automobilske softvera vrijediti oko 200 milijardi eura do 2030. godine. Kao rezultat toga, predsjednik uprave Hartung vidi velike mogućnosti rasta u softverskoj mobilnosti. 'Bosch je predvodnik u ovom području i trenutačno poslovno unosi umjetnu inteligenciju u vidno polje vozača', rekao je Hartung. Nova Boscheva platforma za proširenje s umjetnom inteligencijom računalo je visokih performansi

koje radi s umjetnom inteligencijom i koje, u kombinaciji s rješenjem za unutarnja osjetila, pretvara vožnju u izrazito personalizirano iskustvo. 'Vozilo prepoznaje tko je za upravljačem i detektira ima li još putnika u vozilu, a zatim prilagođava sve: od vanjskih retrovizora i upravljanja vozilom do optimiziranog aktiviranja zračnog jastuka u slučaju nesreće.' Inovacije proizvoda u inteligentnim rješenjima za pomoć u vožnji također stvaraju nove poslovne prilike u svim regijama svijeta: zajedno sa senzorskim tehnologijama i središnjim računalima vozila Bosch je 2025. godine osigurao narudžbe u vrijednosti od 10 milijardi eura. 'Naravno, automobili budućnosti trebat će ne samo algoritme, već i pogonske sklopove', nadovezao se Hartung u vezi s rastućim poslovanjem s elektromobilnošću. 'Samo ove godine isporučit ćemo više od 7 milijuna rješenja i komponenti za električnu vožnju.' Prije samo nekoliko tjedana Bosch je najavio zajedničko ulaganje s tvrtkom Tata AutoComp Systems u Indiji. U drugoj polovici godine usredotočit će se

na razvoj, proizvodnju i prodaju električnih osovina i motora na indijskom tržištu.

INOVACIJE U PODRUČJU ROBE I USLUGA ŠIROKE POTROŠNJE: UMJETNA INTELIGENCIJA POTIČE POSLOVANJE

Umjetna inteligencija pruža značajne mogućnosti rasta i u području usluga i u području proizvodnje. Na primjer, novi model pećnice s glasovnom funkcijom temeljenom na umjetnoj inteligenciji osigurava novi prodajni potencijal za odjel BSH Hausgeräte. Nisu potrebni vanjski zvučnici ili dodatne aplikacije. Sve u svemu, očekuje se da će svjetsko poslovanje s kućanskim uređajima u luksuznom i premium segmentu nastaviti rasti, posebno u Sjevernoj Americi. Tržišni stručnjaci procjenjuju da će globalna prodaja kućanskih uređaja doseći oko 5 milijardi jedinica do 2030. godine. Primjena umjetne inteligencije također potiče inovacije proizvoda u odjelu električnih alata. Od početka godine na tržištu se pojavilo prvih 30 alata iz linije proizvoda Expert koji postavljaju nove standarde za profesionalne elek-

trične alate. To uključuje novi zidni skener koji pronalazi objekte u različitim vrstama zidova i po prvi put upotrebljava Bosch radarsku tehnologiju u kombinaciji s otkrivanjem objekata s pomoću umjetne inteligencije. Usluge koje nudi Bosch također imaju koristi od umjetne inteligencije: Odjel Bosch globalnih servisnih rješenja također očekuje dvoznamenkasti prosječni rast prodaje do 2030. godine zahvaljujući aplikacijama koje se temelje na umjetnoj inteligenciji. Njegov portfelj usluga uključuje rješenja za usluge digitalne mobilnosti kao što su eCall i pomoć u slučaju kvara, kao i ponude za operatere voznih parkova i pružatelje logističkih usluga.

POSLOVNA GODINA 2025.: STABILNA FINANCIJSKA SNAGA, LIKVIDNOST I OMJER ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

Bosch je ostvario pozitivan slobodni novčani tok od oko 300 milijuna eura u 2025. (2024.: oko 900 milijuna eura). Omjer istraživanja i razvoja iznosio je 8,7 posto prodaje (2024.: 8,6 posto). Izdaci za istraživanje i razvoj iznosili su 7,9 milijardi eura. 'Čak i u teškim vremenima Bosch je spreman na znatna početna ulaganja', izjavio je Forschner. 'Kapitalni izdaci ostali su na visokoj razini.' Bosch je napravio značajna početna ulaganja u područja kao što su elektromobilnost, poluvodiči i najsuvremeniji sustavi kontrole kočenja. S 41,6 posto, omjer kapitala također je ostao visok (2024.: 44,3 posto). Bosch Grupa je i dalje financijski stabilna, iako je prema konsolidiranom izvješću o novčanim tokovima likvidnost pala na 7,4 milijarde eura (2024.: 8,2 milijarde eura).

POSLOVNA GODINA 2025.: RAZVOJ PO POSLOVNIM SEKTORIMA

Razvoj prodaje u poslovnim sektorima kočili su i oslabljeno gospodarstvo ciljnih tržišta i negativni tečajni učinci. Poslovni sektor mobilnost zabilježio je povećanje prihoda od prodaje od 0,1 posto i dosegno je 55,8 milijardi eura. Nakon prilagodbe za učinke tečajnih razlika, to je bilo ekvivalentno rastu od 2,9 posto. EBIT marža poslovanja iznosila je 1,8 posto (2024.: 3,8 posto). U poslovnom sektoru industrijske tehnologije prodaja je porasla za 0,1 posto na 6,5 milijardi eura. Prilagođeno za učinke tečajnih razlika, povećanje je iznosilo 2,4 posto. Glavni razlog bio je silazni trend na sjeverno-američkom tržištu. EBIT marža porasla je na 3,5 posto (2024.: 1,2 posto). U poslovnom sektoru robe široke potrošnje prihodi od prodaje na godišnjoj razini pali su za 1,9 posto na 19,9 milijardi eura. Međutim, prilagođena za učinke tečajnih razlika, prodaja je porasla za 4,1 posto. Poslovanje robom široke potrošnje posebno je patilo od nedostatka poticaja u građevinskoj industriji u Kini i SAD-u. EBIT marža poslovanja iznosila je 3,0 posto (2024.:

3,5 posto). Poslovni sektor energetike i tehnologije gradnje ostvario je prodaju u iznosu od 8,5 milijardi eura. To znači povećanje od 13,0 posto, odnosno 15,6 posto prilagođeno za tečajne razlike. EBIT marža poslovanja iznosila je 0,5 posto (2024.: 4,9 posto). Na to su uvelike utjecali jednokratni troškovi preuzimanja i prodajnih aktivnosti.

POSLOVNA GODINA 2025.: RAZVOJ PO REGIJAMA

Dok su prihodi od prodaje u Europi blago opali, Bosch je zabilježio blago povećanje u drugim svjetskim regijama. U Europi su prihodi od prodaje na godišnjoj razini pali za 0,6 posto na 44,2 milijarde eura, ali su porasli za 1,5 posto nakon prilagodbe zbog učinka tečajnih razlika.

U Sjevernoj i Južnoj Americi prihodi od prodaje porasli su za 3,8 posto na 18,5 milijardi eura, ili za 9,3 posto nakon prilagodbe zbog učinka tečajnih razlika. U azijsko-pacifičkoj regiji prodaja je porasla za 0,7 posto na 28,3 milijarde eura. Prilagođena učincima tečajnih razlika, stopa rasta iznosila je značajnih 5,0 posto.

POSLOVNA GODINA 2025.: RAZVOJ BROJA ZAPOSLENIH

Na kraju 2025. godine broj zaposlenih u Bosch Grupi na svjetskoj razini iznosio je 412.774 suradnika (2024.: 417.859), što predstavlja smanjenje od oko jedan posto (5085 suradnika). To je imalo najveći utjecaj na poslovni sektor mobilnost, a regionalno na Njemačku.

(Foto: Bosch)

PRO

Edukacijom mladih gradimo održivu budućnost graditeljstva

Novi obrazovni materijali za održivu gradnju uspješno testirani u stvarnom nastavnom okruženju

U Graditeljskoj tehničkoj školi u Zagrebu održano je stručno predavanje za učenike na temu održive gradnje pod nazivom 'Gradimo pametno: održivost, kružnost i nulte emisije', čime je započela prva implementacija edukacijskih materijala razvijenih u sklopu međunarodnog projekta TOP CLever.

Predavanje je imalo dvostruku svrhu, približiti učenicima ključne koncepte zelene tranzicije u graditeljstvu te testirati obrazovne materijale u stvarnom nastavnom okruženju. Time su prikupljene vrijedne povratne informacije koje će poslužiti za njihovo daljnje unapređenje i širu primjenu u strukovnom obrazovanju.

Predavanje se temeljilo na sadržajima treninga 'Gradimo pametno: održivost, kružnost i nulte emisije', a trening se sastoji od tri modula:

- Utjecaj zgrada na okoliš
- Kružna gradnja – od otpada do resursa
- Novi zahtjevi za zgrade – prema nultim emisijama.

Edukacijski materijali službeno su odobreni od strane Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih (ASOO) za uporabu u srednjim strukovnim školama kao drugi obrazovni materijali te su objavljeni na platformi FreeDOM – virtualnom repozitoriju obrazovnih materijala koji razvija i održava ASOO.

Materijali doprinose unaprjeđenju niza strukovnih kvalifikacija, među kojima su arhitektonski i građevinski tehničari, klesari, soboslikari, staklari, monter drvenih konstrukcija, oblagачi, rukovatelji građevinskim strojevima te građevinski radnici u zgradarstvu i održivoj gradnji.

Svaki modul dostupan je u pdf formatu, uz mogućnost praćenja video predavanja putem poveznice na dnu modula. Nakon proučavanja sadržaja, korisnicima je na raspolaganju kviz za provjeru znanja, a uspješnim rješavanjem

omogućeno je dobivanje potvrde o položenom modulu. Polaganjem sva tri modula stječe se certifikat o položenom treningu 'Gradimo pametno: održivost, kružnost i nulte emisije', koji Hrvatski savjet za zelenu gradnju vidi kao važan alat za prepoznavanje i potvrđivanje osnovnih kompetencija u području održive i kružne gradnje. Certifikat predstavlja dodatnu

vrijednost za učenike i nastavnike te doprinosi jačanju svijesti o potrebi kontinuiranog usavršavanja za izazove zelene tranzicije u graditeljskom sektoru.

Suradnja s obrazovnim institucijama ključan je korak u razvoju novih generacija stručnjaka koji će aktivno doprinosti održivoj transformaciji graditeljskog sektora.

PRO

Grad Zagreb ide korak ispred klimatskih izazova

Kroz projekt UrbanSPARC u suradnji s FER-om stvaraju se prediktivni modeli za praćenje urbanih klimatskih rizika, kvalitete zraka i potrošnje energije

Grad Zagreb sudjeluje kao partner na projektu UrbanSPARC – Napredni i prediktivni urbani ekosustav za otpornost klimatskim promjenama, koji se provodi u suradnji s Fakultetom elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu, u okviru poziva Jačanje primijenjenih istraživanja za mjere prilagodbe klimatskim promjenama i upravljanja rizicima, koji se financira sredstvima iz Programa Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027.

Cilj projekta je povećati otpornost odabranih urbanih ranjivih područja Grada Zagreba na klimatske promjene primjenom digitalnih rješenja, povezivanjem s meteorološkim podacima te korištenjem matematičkog modeliranja i optimizacije. Time se stvaraju temelji

za učinkovitije procese i bolje planiranje prostora u uvjetima klimatskih promjena. U okviru projekta provodi se primijenjeno istraživanje koje uključuje prikupljanje i obradu meteoroloških podataka, kao i podataka o kvaliteti zraka i potrošnji energije. Također se razvijaju modeli koji povezuju klimatske uvjete s urbanim prometom, kvalitetom zraka i potrošnjom energije.

Projektom će se razviti prediktivni modeli za procjenu toplinskih otoka, kvalitete zraka u zgradama i potrošnje energije, kao i algoritmi za unaprjeđenje kvalitete zraka i optimizaciju potrošnje energije u zgradama.

Rezultati projekta doprinijet će razvoju digitalne urbane infrastrukture za praćenje klimatskih procesa te unaprjeđenju upravljanja

rizicima i prostornog planiranja u Gradu Zagrebu.

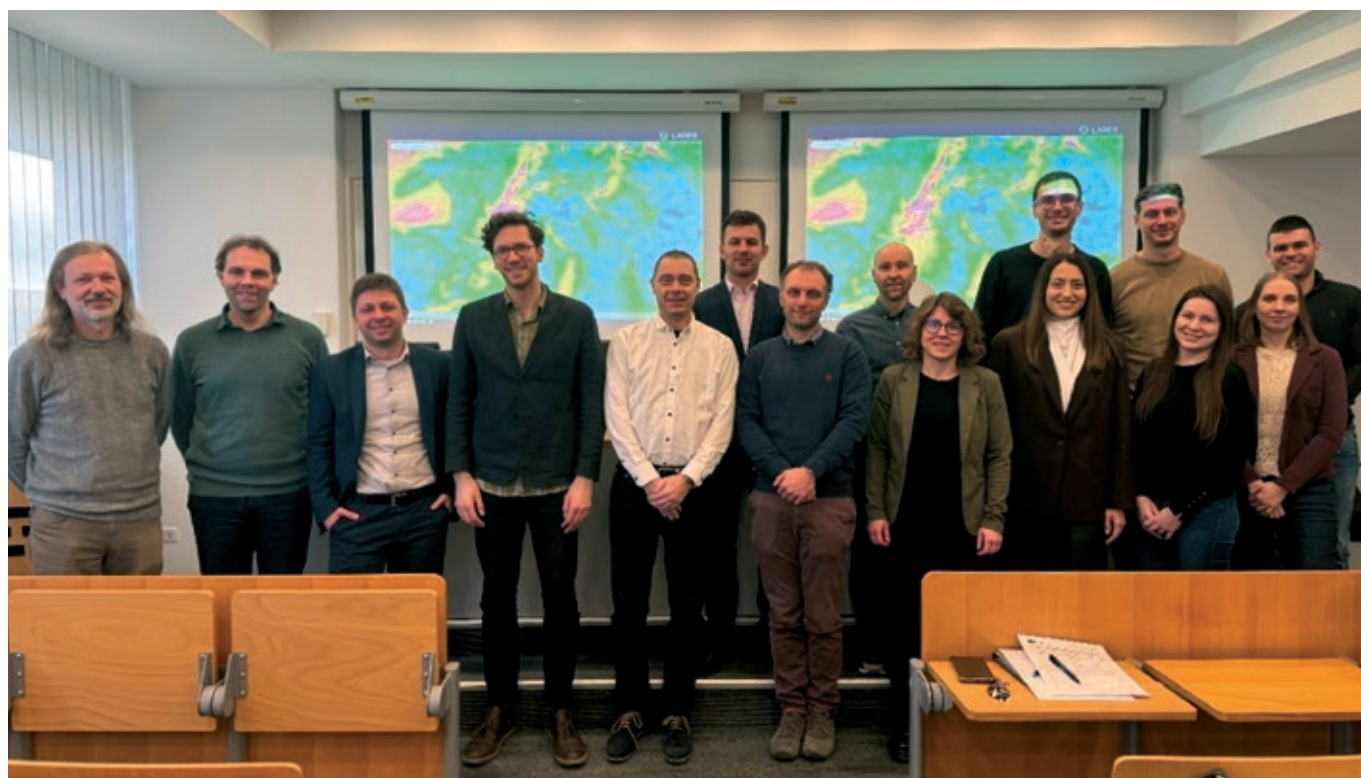
U sklopu projekta osigurava se dostupnost podataka putem njihove objave na Portalu otvorenih podataka Grada Zagreba (<https://data.zagreb.hr/>), koji služi kao centralno mjesto za prikupljanje i distribuciju otvorenih podataka. Podaci se objavljuju u otvorenom i računalno čitljivom obliku, što omogućuje njihovu daljnju obradu i korištenje.

Ukupna vrijednost projekta je 588.157 eura, od čega bespovratna sredstva za Grad Zagreb iznose 165.994,80 eura, a 29.293,21 eura iz sredstava proračuna Grada Zagreba.

Više informacija o projektu dostupno je na: www.fer.unizg.hr/urbansparc

(Foto: Grad Zagreb)

PRO

**HRVATSKI ZAVOD ZA ZAŠTITU
ZDRAVLJA I SIGURNOST NA RADU**

RAD NA OTVORENOM U UVJETIMA VISOKIH TEMPERATURA

Izobrazbom do zaštite zdravlja i sigurnosti na radu

RIZIČNI ČIMBENICI PRI RADU

- Visoka temperatura i vlaga zraka
- Rad na direktnom suncu
- Težak fizički rad
- Dugotrajan boravak na otvorenom na visokim temperaturama
- Radna odjeća koja otežava znojenje

RANI SIMPTOMI TOPLINSKOG STRESA

- Glavobolja
- Vrtoglavica / nesvjestica
- Razdražljivost / ljutnja / promjene raspoloženja
- Umor
- Jako znojenje
- Grčevi u mišićima
- Ubrzano disanje i otkucaji srca

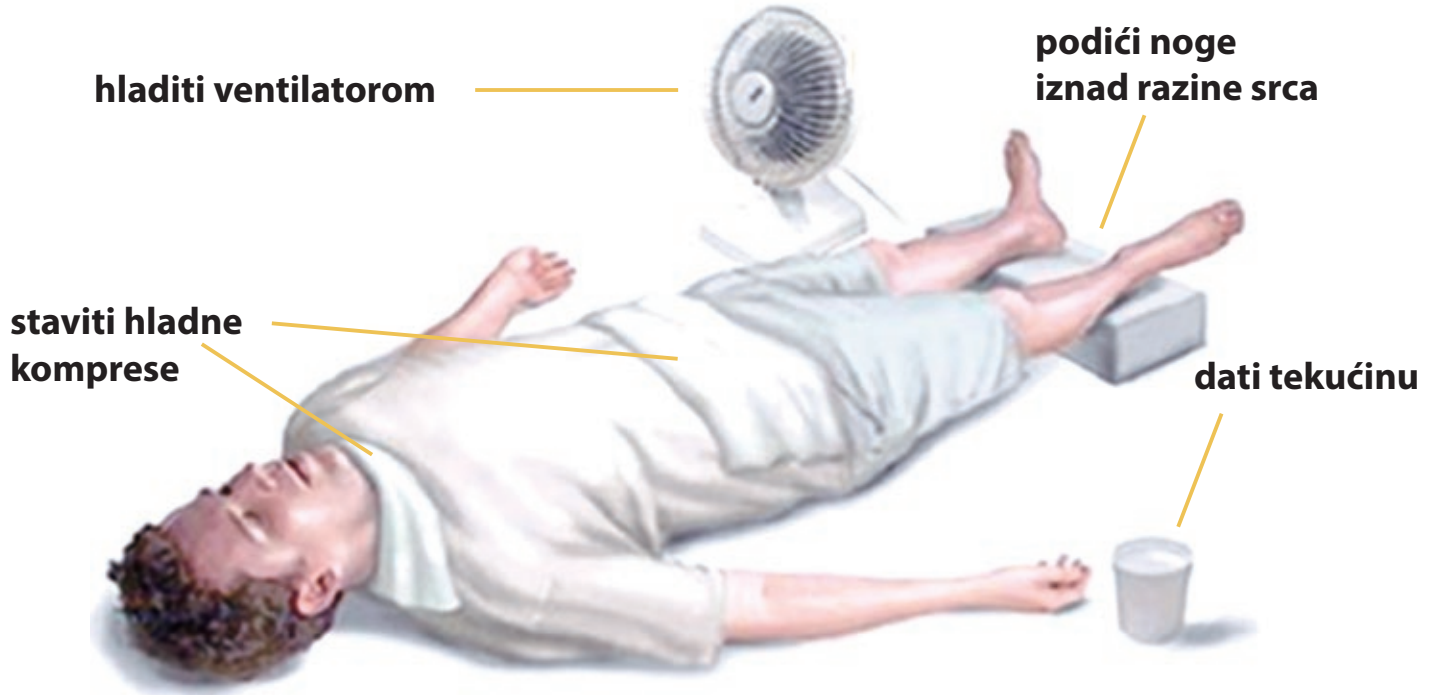
ZDRAVSTVENE POSljedICE

- Dehidracija
- Prolazni toplinski umor
- Toplinski grčevi
- Toplinska iscrpljenost
- Toplinski udar
- Sunčanica

PRUŽANJE PRVE POMOĆI OSOBI KOJA JE DOŽIVJELA TOPLINSKI UDAR ILI SUNČANICU

KADA JE PRI SVIJEŠTI

osobu polegnuti na leđa

KADA JE BEZ SVIJEŠTI

**osobu staviti u bočni položaj
i pozvati hitnu pomoć**

SAVJETI ZA SMANJENJE TOPLINSKOG STRESA

- Zamijeniti teški fizički rad strojevima i uređajima
- Izbjegavati rad u najtoplijem dijelu dana
- Uzimati dovoljan broj pauza
- Osigurati zaklon od izravnog djelovanja sunca (šator i sl.)
- Piti vodu i kada se ne osjeća žeđ
- Nositi laganu, pamučnu odjeću (ako je moguće)
- Koristiti kreme s UV zaštitnim faktorom
- Koristiti sunčane naočale (zaštita najmanje UV 400)
- Naučiti prepoznati rane znakove toplinskog stresa
- Izbjegavati alkohol i kofeinske napitke

+
O
D
M
O
R

**ZA ONE KOJI
ŽELE ZNATI VIŠE**

<http://hzzzs.hr/wp-content/uploads/2016/11/Rad-na-otvorenom-u-uvjetima-visokih-temperatura.pdf>

Izvori slika:

<https://5.imimg.com/data5/TE/JI/MY-4799547/1-ltr-water-bottle-500x500.jpg>,

<https://nationalsafety.files.wordpress.com/2013/05/image0103.jpg>

http://www.skola-hodosan.hr/foto_dokumentacija/2010-11/100805_CK-u-Madarskoj/100805_CK-u%20Madarskoj_files/image002.jpg

**HRVATSKI ZAVOD ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA
I SIGURNOST NA RADU**

Radoslava Cimermana 64a, 10020 Zagreb

tel.: 01 655 87 05 | e-mail: hzzzs@hzzzs.hr

www.hzzzs.hr

Londonski festival arhitekture 2026 – grad kao otvorena platforma ideja, ljudi i promjena

Festival ponovno donosi niz javnih događanja, instalacija i rasprava o budućnosti urbanog prostora Londona

London se i ove godine pretvara u veliku otvorenu pozornicu arhitekture, urbanizma i dizajna kroz Londonski festival arhitekture (LFA), koji već više od dva desetljeća okuplja stručnjake, studente, umjetnike i građane u zajedničkom promišljanju budućnosti grada.

Festival se održava tijekom lipnja u cijelom Londonu, a njegova osnovna ideja ostaje ista: arhitektura nije samo gradnja objekata, već način oblikovanja života u gradu.

Prema službenoj misiji festivala, LFA djeluje kao 'alat za promjenu' koji otvara rasprave o arhitekturi, testira nove ideje i potiče pojavu

novih talenata, s ciljem stvaranja zelenijeg, zdravijeg i pravednijeg grada za sve njegove stanovnike. U tom smislu festival ne promatra arhitekturu kao izoliranu struku, nego kao društveni proces u kojem sudjeluju zajednice, institucije i pojedinci.

FESTIVAL KOJI SPAJA PROFESIJU I JAVNOST

Jedna od ključnih karakteristika Londonskog festivala arhitekture jest njegova otvorenost. Festival nije usmjeren samo na arhitekta i stručnjake, nego na sve koji su zainteresirani za prostor u kojem žive. Upravo ta inkluzivnost

čini ga jednim od najvećih događaja ovakve vrste u svijetu. Organizatori ističu kako festival povezuje profesionalce i javnost te potiče zajedničko sudjelovanje u oblikovanju grada.

Kroz raznovrstan program – od izložbi, instalacija i performansa do šetnji, radionica i predavanja – LFA pretvara London u mrežu lokalnih i tematskih 'točki susreta'. Svaka od njih otvara drugačiju temu: od urbanog razvoja i klimatskih promjena do društvene jednakosti i identiteta grada.

GRAD KAO LABORATORIJ IDEJA

Posebna snaga festivala leži u njegovom pristupu gradu kao laboratoriju. Tijekom trajanja festivala, različiti dijelovi Londona postaju prostori eksperimenta u kojima se testiraju nove ideje i privremene intervencije. Cilj je istražiti kako arhitektura može poboljšati svakodnevni život – od javnih prostora i ulica do zapuštenih ili nedovoljno iskorištenih dijelova grada.

Festival već godinama potiče tzv. 'open call' model, kroz koji pojedinci i organizacije mogu predlagati vlastite projekte. Time se otvara prostor za mlade arhitekta i dizajnere da realiziraju ideje koje možda ne bi imale priliku u klasičnim projektantskim okvirima. Takav pristup omogućuje testiranje inovativnih rješenja u stvarnim urbanim uvjetima.

KVARTOVSKI PROGRAMI I LOKALNI IDENTITET

Posljednjih godina festival sve više naglašava važnost lokalnih zajednica kroz tzv. 'Neighbourhood' programe. Ovi programi fokusiraju se na pojedine gradske četvrti i njihovu specifičnu kulturnu i urbanističku dinamiku. Cilj je prikazati kako se identitet Londona ne oblikuje samo u centru, nego i u njegovim kvartovima, ulicama i zajednicama.

Takvi programi uključuju šetnje, javne diskusije i intervencije koje istražuju lokalne po-

trebe – od zelene infrastrukture i javnih prostora do kulturne revitalizacije i stanovanja. Time festival postaje alat za razumijevanje grada iz perspektive njegovih stanovnika.

STUDIO LATES: OTVARANJE ARHITEKTONSKIH STUDIJA

Jedan od prepoznatljivih segmenata festivala je 'Studio Lates', koji javnosti omogućuje ulazak u arhitektonske i dizajnerske studije. Tijekom ovih događanja stručnjaci otvaraju svoja vrata i predstavljaju proces rada iza projekata, čime se arhitektura približava široj publici.

Ovaj koncept posebno naglašava transparentnost struke i potiče dijalog između arhitekata i građana, čime se smanjuje udaljenost između profesionalne prakse i svakodnevnog života u gradu.

DUGOROČNI UČINCI FESTIVALA

Iako se većina događanja odvija tijekom lipnja, organizatori naglašavaju da učinci festivala nadilaze sam mjesec njegova održavanja. Brojne intervencije, prototipovi i projekti nastavljaju živjeti u gradu i nakon završetka programa, utječući na javne politike i urbanističke odluke.

Festival se tako razvija u platformu koja ne samo da prezentira ideje, već ih i testira u stvarnosti, stvarajući dugoročne promjene u urbanom tkivu Londona.

ARHITEKTURA KAO ALAT PROMJENE I ZAJEDNIČKOG DJELOVANJA

Londonki festival arhitekture 2026 potvrđuje svoju ulogu jednog od najvažnijih svjetskih događaja posvećenih prostoru i gradu. Njegova snaga nije samo u bogatom programu, nego u načinu na koji povezuje ljude i potiče ih da aktivno sudjeluju u oblikovanju svoje okoline.

U vremenu brzih urbanih promjena i izazova poput klimatskih kriza i društvenih nejednakosti, festival pokazuje da arhitektura može biti mnogo više od gradnje – ona može biti alat dijaloga, eksperimenta i zajedničkog stvaranja budućnosti grada.

Više informacija o LFA potražite na: www.londonfestivalofarchitecture.org

(Foto: Pixabay, Pexels)

PRO

Prednosti uPVC prozora

Od vrhunske toplinske izolacije do širokog izbora dizajna, uPVC prozori odgovaraju potrebama suvremenog stanovanja i gradnje

Prozori imaju ključnu ulogu u stvaranju udobnosti, energetske učinkovitosti i ukupne vrijednosti svakog objekta. Oni ne određuju samo vizualni dojam prostora, već značajno utječu i na potrošnju energije, kvalitetu boravka te dugoročne troškove održavanja. Upravo zato odabir odgovarajućeg prozorskog sustava danas predstavlja stratešku odluku u modernoj gradnji i renovaciji.

Među različitim materijalima dostupnima na tržištu, uPVC prozori nametnuli su se kao provjereno i dugoročno održivo rješenje. Njihova popularnost temelji se na jedinstvenoj kombinaciji vrhunskih tehničkih karakteristika, estetske prilagodljivosti i ekonomske isplativosti. Bilo da je riječ o obiteljskim kućama ili velikim građevinskim projektima, uPVC prozori uspješno odgovaraju sve većim zahtjevima za održivošću, udobnošću i optimalnim omjerom cijene i kvalitete.

IZVRSNA TOPLINSKA I ZVUČNA IZOLACIJA

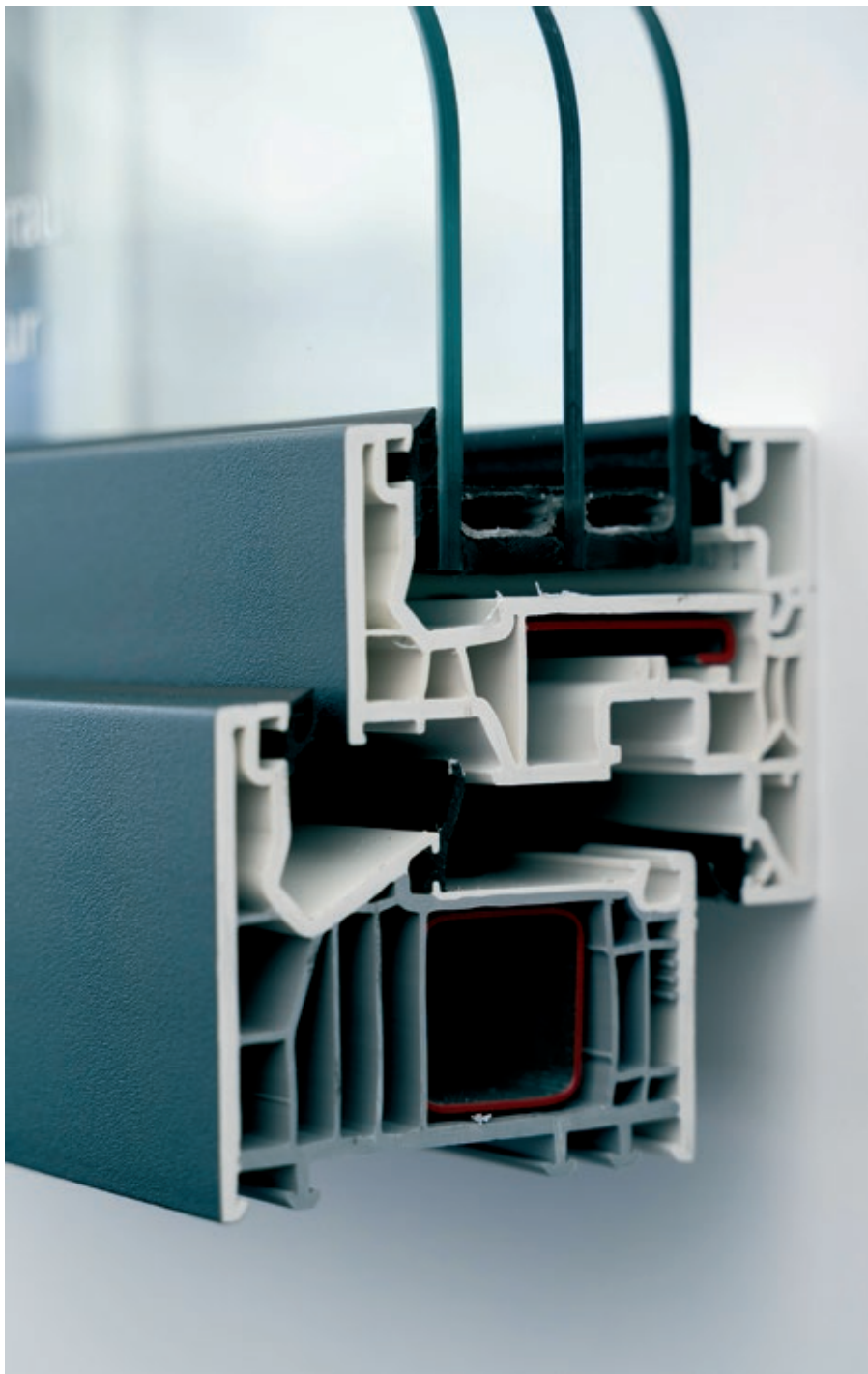
Jedna od najvećih prednosti uPVC prozora su njihova iznimna izolacijska svojstva. Višekomorne profilne konstrukcije učinkovito smanjuju prijenos topline te značajno poboljšavaju energetska učinkovitost objekta. Zahvaljujući tome, unutarnja temperatura ostaje stabilna tijekom cijele godine, što rezultira manjom potrošnjom energije i nižim troškovima grijanja.

Osim toplinske izolacije, visokokvalitetni sustavi pružaju i učinkovitu zaštitu od vanjske buke, stvarajući mirniji i ugodniji životni prostor – osobito važan u urbanim sredinama.

ŠIROK IZBOR DIZAJNA I POVRŠINSKIH OBRADA

uPVC prozori nude iznimnu slobodu dizajna. Dostupni su u velikom izboru boja, oblika i stilova, zbog čega se lako uklapaju u gotovo svaki arhitektonski koncept. Od klasičnih bijelih okvira do dekora drveta, metalik završnih obrada i modernih jednobojnih nijansi – mogućnosti su gotovo neograničene.

Inovativne tehnologije površinske obrade, poput VEKA Feinstruktur sustava, dodatno proširuju estetske mogućnosti, spajajući elegantan izgled s visokom otpornošću na vremenske uvjete i dugotrajnom postojanošću.

DUGOTRAJNOST I JEDNOSTAVNO ODRŽAVANJE

Trajnost je još jedna ključna prednost uPVC prozora. Materijal je izuzetno otporan na vlagu, UV zračenje i različite vremenske uvjete, što osigurava pouzdanu funkcionalnost desetljećima. Mnogi sustavi imaju životni vijek od 50 godina ili više.

Istodobno, zahtjevi za održavanjem svedeni su na minimum. Za razliku od drvenih okvira, uPVC prozori ne zahtijevaju bojanje niti posebne tretmane. Dovoljno ih je povremeno očistiti kako bi zadržali svoj izgled i funkcionalnost, čime se dugoročno štedi vrijeme i novac.

VRHUNSKA KVALITETA VEKA PROFILA

Kvaliteta profilnog sustava presudna je za ukupne performanse prozora. Profili klase A prema normi DIN EN 12608 predstavljaju najviši europski standard kada je riječ o stabilnosti i trajnosti.

Zahvaljujući debljim vanjskim stijenkama i većoj konstrukcijskoj čvrstoći, ovi profili osiguravaju dugoročnu funkcionalnost, pouzdano brtvljenje i otpornost na mehanička opterećenja.

Tvrtka VEKA posebno se ističe jer sve svoje profilne sustave proizvodi isključivo u kvaliteti A klase, čime jamči vrhunsku razinu izolacije, stabilnosti i dugovječnosti.

RECIKLABILNOST I ODRŽIVOST

uPVC prozori nude i značajne ekološke prednosti. Materijal je u potpunosti reciklabilan te se može višestruko ponovno koristiti bez gubitka kvalitete.

VEKA je jedan od pionira u području recikliranja PVC-a te upravlja najvećom mrežom za recikliranje uPVC prozorskih profila u Europi. Kroz razvijene sustave prikupljanja i reciklaže, stari prozori sustavno se obrađuju i vraćaju u proizvodni ciklus. Takav zatvoreni sustav doprinosi očuvanju resursa, smanjenju otpada i nižim emisijama CO₂.

U kombinaciji s dugim vijekom trajanja, uPVC prozori predstavljaju važan doprinos održivoj gradnji i odgovornom korištenju materijala.

NAJBOLJI OMJER CIJENE I KVALITETE

uPVC prozori nude izniman balans između kvalitete, funkcionalnosti i troškova. Spoj visoke energetske učinkovitosti, dugotrajnosti i estetske prilagodljivosti dolazi uz relativno niske početne investicije i minimalne troškove održavanja.

Upravo zato predstavljaju idealno rješenje kako za novogradnju, tako i za projekte renovacije.

Zaključno, uPVC prozori pružaju dugoročnu kvalitetu, moderan dizajn i održive prednosti, potvrđujući se kao idealan izbor za sve koji traže najbolje rješenje u omjeru cijene i kvalitete. **PRO**

Profili u suvremenom građevinarstvu – spoj funkcionalnosti i estetike

Od kupaonica i tuševa do balkona, terasa i podignutih podova, profili imaju važnu ulogu u zaštiti, funkcionalnosti i završnom izgledu površina

Profili su važan dio suvremene izvedbe podnih i zidnih obloga jer, osim završne estetske uloge, imaju i jasnu tehničku funkciju. Koriste se za zaštitu rubova, izvedbu prijelaza i dilatacija te uredno i trajno rješavanje spojeva na zidovima, podovima i stepenicama. Profilpas, tvrtka osnovana 1976. godine, razvijala se od proizvođača profila za keramičke pločice do specijalista za završne, dilatacijske i prijelazne profile te profile za zidove, podove i stepenice. Danas je dio Mapei Grupe.

Njihova se rješenja primjenjuju u stambenim, poslovnim i industrijskim prostorima, uz različite vrste podnih i zidnih obloga poput keramike, kamena, drva, laminata, tepiha, LVT-a, vinila i industrijskih podova. U tom se smislu Profilpasova ponuda prirodno nadopunjuje s Mapei sustavima za polaganje obloga, pa zajedno čine cjelovito rješenje koje pridonosi trajnosti, funkcionalnosti i završnom izgledu izvedenih površina.

INOVACIJE I ODRŽIVOST

Profilpas svoju proizvodnju temelji na održivim materijalima i procesima, od recikliranja otpadnih sirovina do smanjenja potrošnje energije. Takav pristup omogućuje im da odgovore na sve veće zahtjeve tržišta za ekološki prihvatljivim rješenjima te zadrže vodeću poziciju u svom segmentu.

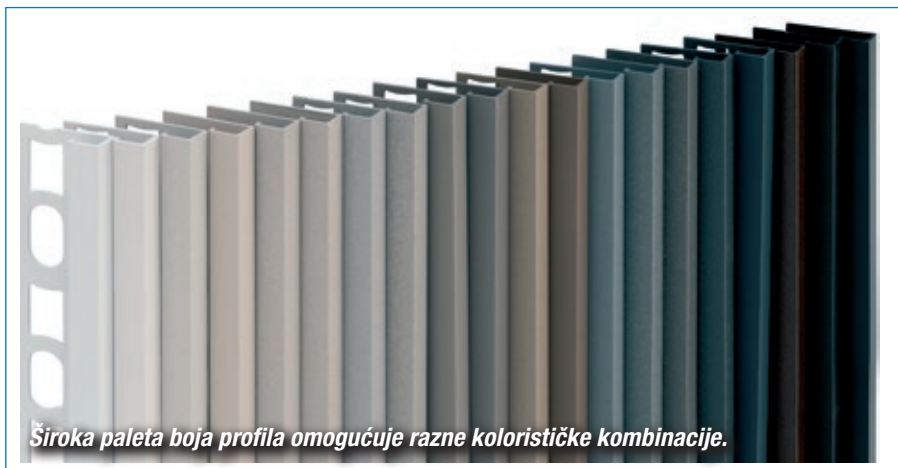
Kontinuiranim ulaganjima u istraživanje i razvoj tržištu nude proizvode koji prate načela održive gradnje istovremeno unapređujući funkcionalnost i dugotrajnost završnih obloga.

RJEŠENJA ZA RAZLIČITE PRIMJENE

Profilpas je poznat po svojoj širokoj paleti profila koji se koriste u unutarnjim i vanjskim prostorima. Ključne grupe proizvoda su:

Profil od eloksiranog aluminija X Design za obradu vanjskog kuta zidnih pločica odlikuje se posebnom, blago hrapavom površinom. Rješenje je to koje odgovara zahtjevima arhitekata i dizajnera interijera te prati najnovije trendove suvremenog dizajna.

Široka paleta boja profila omogućuje razne kolorističke kombinacije.

- profili za balkone i terase – aluminijski, nehrđajući i inox profili namijenjeni pravilnoj odvodnji s terasa ili balkona.

- završni i specijalizirani profili za kupao- nice i kanalice te odvodni elementi za tuše- ve – inovativna rješenja za prijelaze između različitih materijala koja osiguravaju estetski završni izgled i funkcionalnost.

- nosači za keramičke pločice PP Level – jedan od najnaprednijih sustava za podignute podne obloge. Omogućuje jednostavnu i brzu ugradnju podnih pločica na podignute podne konstrukcije, idealne za vanjske prostore poput terasa, balkona i dvorišta. Sustav uključuje prilagodljive nosače koji omogućuju izvedbu ravne i stabilne podloge te podešavanje visine, što omogućuje savršeno poravnanje pločica. PP Level otporan je na vremenske uvjete te omogućuje jednostavan pristup podlozi za održavanje ili popravke.

- prijelazni profili i distanceri – osiguravaju nesmetan prijelaz između različitih podnih obloga te ravnu i ujednačenu podlogu.

U nastavku predstavljamo neka od odabra- nih rješenja za kupao- nice i terase.

PROFILI ZA KUPAONICE I KANALICE TE ODVODNI ELEMENTI ZA TUŠEVE

Profili za zaštitu i završnu obradu vanjskih ku- tova zidnih pločica, zahvaljujući širokom ras- ponu oblika i boja, lako se usklađuju sa svim vrstama keramike te su prikladni za različite tipove prostora.

Ugradbeni profili METAL LINE 87/6 i 88/6 namijenjeni su za žbuku i gips ploče. Sastoje se od dvaju odvojenih elemenata – osnove od prirodnog aluminija i umetka od anodiziranog srebrnog aluminija ili aluminija mat bijele boje. Nakon ugradnje profil se potpuno stapa sa zid- nom površinom, diskretno obrubljuje prostor i naglašava linije, a pritom ostaje nenametljiv.

Ugradnja se izvodi u dvije faze; najprije se ugrađuje osnovni element dok je prostor još u gruboj fazi, a zatim se na završnu oblogu po- stavlja odabrani umetak.

S linearnim odvodnim kanalicama PP DRA- IN AQUA čišćenje i održavanje znatno su jed- nostavniji. Sifon izrađen od antibakterijskog ABS-1a materijala u potpunosti je uklonjiv, dok je osnovna kanalicica izrađena od nehrđajućeg čelika AISI 316 u jednodijelnoj izvedbi – bez varenja i oštih rubova – što olakšava čišćenje i osigurava visoku razinu higijene. Kanalicica je oblikovana za brzu i praktičnu ugradnju. Opre- mljena je unaprijed nalijepljenom vodonepro- pusnom membranom te podesivim nosačima visine 6 – 18 mm za jednostavno prilagođava- nje položaja kanalice.

PROFILI ZA BALKONE I TERASE

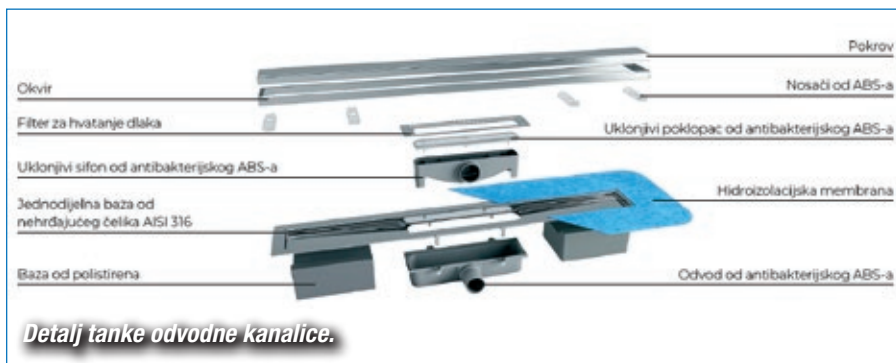
PROTEC CPGV završni je profil za obradu i za- štitu vanjskih rubova terasa i balkona. Njegov vertikalni dio omogućuje otjecanje kišnice s

Ugrađeni profil s LED-rasvjetom koji se potpuno stapa s površinom zida.

Kanalicica PP DRAIN AQUA izrađena je u jednom komadu te omogućuje lakše čišćenje i održavanje.

Detalj tanke odvodne kanalice.

površine pločica, dok kosi perforirani dio osigurava dodatan odvod vode u slučaju prodiranja ispod pločica. Na taj se način smanjuju problemi uzrokovani smrzavanjem i topljenjem te pojava salitre na fugama. Profil je prikladan za keramičke pločice debljine do 12,5 mm.

PP LEVEL DUO serija je podesivih nosača za podignute vanjske podne obloge koja omogućuje maksimalnu fleksibilnost pri ugradnji. Zahvaljujući praktičnom fiksnom prstenu, tijekom postavljanja samonivelirajuća glava – koja kompenzira nagibe površine do 5 % – može se jednostavno pretvoriti u fiksnu. Za različite načine ugradnje dostupan je širok izbor dodatne opreme; od produžetaka do aluminijskih nosača, gumiranih podloga i čeličnih kopči. S PP LEVEL DUO sustavom postavljanje podignutih obloga brzo je, jednostavno i precizno.

PROFILI U SUVREMENOM PROJEKTIRANJU I IZVEDBI

Profilpas već gotovo 50 godina razvija profile i prateća rješenja koja odgovaraju tehničkim i estetskim zahtjevima suvremene izvedbe obloga. Širok raspon proizvoda omogućuje primjenu u različitim tipovima prostora i uz različite materijale, pri čemu se jednaka pažnja posvećuje funkcionalnosti, trajnosti i završnom dojmu.

Kao dio Mapei Grupe, Profilpas se prirodno nadovezuje na sustave za ugradnju obloga, čime se projektantima i izvođačima otvara mogućnost cjelovitijeg pristupa rješavanju detalja. Upravo se u takvim detaljima – prijelazima, rubovima, dilatacijama, odvodnji i završnoj obradi – često najjasnije vidi razlika između prosječnog i kvalitetno izvedenog prostora.

PRO

Više informacija potražite na:

www.mapei.hr i www.mapei.com ili nazovite Odjel tehnike Mapei Croatia na besplatni broj 0800 0208.

Sve novosti pratite na našem YouTube kanalu i društvenim mrežama.

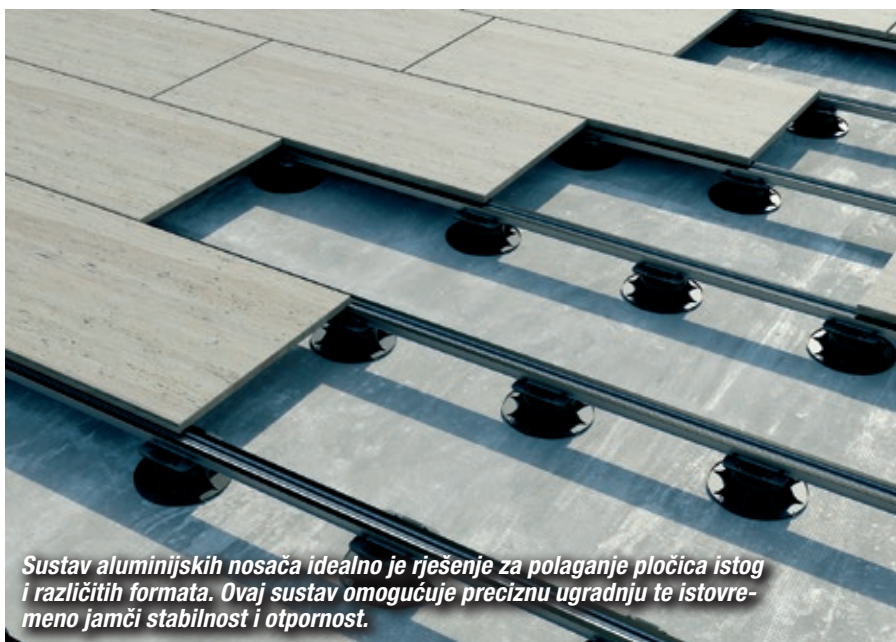
Saznajte više:
Mapei Color

Završni profil PROTEC CPGV za zaštitu i obradu vanjskih rubova terasa i balkona.

Nosač za vanjske podignute podne obloge PP LEVEL DUO osigurava otpornost na velika opterećenja i vremenske uvjete.

Sustav aluminijskih nosača idealno je rješenje za polaganje pločica istog i različitih formata. Ovaj sustav omogućuje preciznu ugradnju te istovremeno jamči stabilnost i otpornost.

Prijavite se već sada
i iskoristite
early bird popust!

- Namještaj i dizajn
- Unutarnje i vanjsko uređenje
- Održiva gradnja
- Energetski sustavi
- Smart home rješenja
- Art Fair

Zagrebački
Velesajam

— utemeljen 1909. —

 ufi Approved International Event
ambienta
1. - 4. 10. 2026.

53. međunarodni sajam namještaja,
unutarnjeg uređenja, graditeljstva
i održivih energetskih rješenja

www.zv.hr

Rockwool na Danima Orisa: Razlika koju ne vidiš, ali čuješ

Interaktivni akustični tunel i inovacije od kamene vune pokazali kako kvalitetna izolacija doprinosi zaštiti od buke, energetske učinkovitosti i kvaliteti života u suvremenim zgradama

ROCKWOOL je 12. puta sudjelovao na međunarodnom arhitektonskom festivalu Dani Orisa koji je i ove godine, po 26. put, okupio vodeća imena arhitekture, urbanizma i dizajna. ROCKWOOL, vodeći međunarodni proizvođač izolacijskih rješenja od kamene vune, kroz svoj izložbeni prostor predstavio je jedan od bitnih zahtjeva građevine. Njihova izolacijska rješenja usmjerena su na sigurnost, energetske učinkovitost i unaprjeđenje kvalitete života u zgradama. U modernoj arhitekturi i projektiranju, izolacijska rješenja imaju ključan učinak na kvalitetu života i zdravlje.

Festival je održan 9. i 10. svibnja ove godine u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog u Zagrebu, gdje su se okupili brojni domaći i međunarodni stručnjaci. Kao dugogodišnji partner festivala, ROCKWOOL uvijek predstavlja najnovije trendove i inovacije u području izolacijskih materijala, uz poseban naglasak na održivu gradnju i odgovorno projektiranje. ROCKWOOL, kao što njihov slogan 'If it's worth building' poručuje, polazi od uvjerenja da ono najvrjednije zaslužuje najvišu razinu kvalitete, onu koja nudi sigurna rješenja, dugoročno osigurava energetske učinkovitost i održivost prostora.

ZVUČNA IZOLACIJA KAO TEMELJ KVALITETNIJEG ŽIVOTA

Posebnu pažnju posjetitelja privukao je interaktivni akustični tunel izoliran kamenom vunom, koji na konkretan način demonstrira učinke zvučne izolacije. Kroz iskustvo prolaska tunelom, posjetitelji su mogli osjetiti razliku u razini buke te bolje razumjeti koliko je kontrola zvuka važna za očuvanje sluha, smanjenje stresa i stvaranje ugodnijih prostora za život i rad. Ovakav pristup približava tehničke

Kamena vuna ROCKWOOL upija buku i poboljšava akustiku prostora

karakteristike materijala stvarnim životnim situacijama, posebno boravka u zatvorenom koji, prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije, iznosi visokih 90% vremena.

Novi Tehnički propisi o akustici u zgradarstvu dodatno ističu važnost projektiranja prostora koji osiguravaju zaštitu od buke i odgovarajuću razinu zvučne udobnosti u zgradama. Upravo zato kvalitetna zvučna izolacija, poput rješenja od kamene vune, ima važnu ulogu u ispunjavanju sve zahtjevnijih akustičnih kriterija te stvaranju zdravijih i ugodnijih prostora za život i rad.

'Kvalitetna izolacija ima stvaran utjecaj na svakodnevni život, od zaštite zdravlja do energetske učinkovitosti. Upravo zato želimo poka-

zati kako su rješenja koja razvijamo važan dio stvaranja kvalitetnijeg i sigurnijeg okruženja za život. Vjerujemo da arhitektura ima ključnu ulogu u oblikovanju kvalitete života, a rješenja koja donose tišinu, sigurnost i dugoročnu dobrobit ljudi čine temelj odgovorne gradnje', poručio je Božo Matijević, voditelj ROCKWOOL tehničke podrške.

KAMENA VUNA ZA SIGURNU, UČINKOVITU I ODRŽIVU GRADNJU

ROCKWOOL proizvodi temelje se na jedinstvenim svojstvima kamene vune, među kojima se posebno ističu iznimna otpornost na vatru, visoka razina toplinske i zvučne izolacije. Još jedna posebnost kamene vune je životni vijek

Prolaskom kroz tunel posjetitelji su osjetili razliku u razini buke

od 65 godina kroz koji se kvaliteta performansi ne gubi. Upravo ta kombinacija karakteristika čini kamenu vunu pouzdanim rješenjem u suvremenoj gradnji, osobito u kontekstu sve strožih zahtjeva za energetske učinkovitosti i sigurnošću.

Kao negoriv materijal, kamena vuna ima presudnu ulogu u povećanju sigurnosti zgrada, osobito u kontekstu zaštite od požara, koja postaje sve važniji aspekt projektiranja. Istodobno, njezina sposobnost smanjenja toplinskih gubitaka doprinosi nižoj potrošnji energije i smanjenju emisija CO₂, čime se izravno podupiru ciljevi održive i okolišno odgovorne gradnje.

Uz funkcionalne prednosti, ROCKWOOL rješenja arhitektima i projektantima omogućuju veću slobodu u oblikovanju prostora, bez kompromisa između estetike, sigurnosti i performansi. Time se dodatno potvrđuje uloga materijala koji osim što odgovara na tehničke zahtjeve, aktivno sudjeluje u stvaranju kvalitetnijeg izgrađenog okoliša. Kroz kontinuirana ulaganja u razvoj i inovacije, ROCKWOOL nastavlja unapređivati svoje proizvode i sustave, odgovarajući na izazove moderne gradnje, urbanizacije i klimatskih promjena. Sudjelovanjem na događanjima poput Dana Orisa, kompanija dodatno potvrđuje svoju usmjerenost na dijalog sa strukom i aktivno sudjelovanje u oblikovanju budućnosti arhitekture i gradnje.

PRO

Tamo gdje prestaje buka, počinje udobnost

SWISSPEARL

Atraktivna cvjetna korita od vlaknocementa za interijere i eksterijere

Hrvatska tvrtka Elmani d.o.o. je ovlaštenu distributer krovnih ploča, vrtnog programa, sjedalica i ostalih proizvoda od vlaknocementa proizvođača Swisspearl Slovenija d.o.o. U ovom broju PRO Gradnje predstavljamo vam jedinstvena Swisspearl vlaknocementna cvjetna korita, koja unose dozu elegancije kako u zatvorene prostore, tako i u vrtove, terase i javne površine

Cvjetna korita su prekrasan dodatak interijeru i eksterijeru, a ujedno su i pravi magnet za poglede u vrtovima i na terasama. Biljkama koje u njima žive pružaju prostor za razvoj i rast. Dolaze u doslovno svim mogućim bojama, oblicima i veličinama.

SWISSPEARL – KAD CVJETNO KORITO POSTANE ARHITEKTONSKI ELEMENT

U suvremenom urbanom planiranju cvjetna korita postala značajan dizajnerski element koji nadilazi svoju osnovnu funkciju. Swisspearl vlaknocementna korita dokazuju da funkcionalni elementi mogu istovremeno stvoriti snažan vizualni pečat prostora.

Neki od poznatih svjetskih dizajnera i arhitekata koji surađuju sa Swisspearlom: Carmen Humbel & Thomas Geiger, Patrick Schöni, Kevin Fries & Jakob Zumbühl, Martin Mostböck, Michel Bruggmann, Michel Charlot, Rainer Mutsch, Willy Guhl, Savioz Fabrizzi, Vladimir Jaccard, Nicolas Le Moigne, Andrea Grossfuss, Julia von Sponeck, Nicolas Le Moigne te mnogi drugi.

ODRŽIVO RJEŠENJE ZA ZELENE EKSTERIJERE

Moderna arhitektura sve više teži kombiniranju estetike, trajnosti i funkcionalnosti. U tom kontekstu, Swisspearl vlaknocementna korita postaju neizostavan element urbanih i pri-

vatnih eksterijera. Kombiniraju minimalistički dizajn, iznimnu trajnost i ekološki odgovornu proizvodnju.

VLAKNOCEMENT: SAVRŠENA KOMBINACIJA ESTETIKE I FUNKCIONALNOSTI

Vlaknocement je izvrstan građevinski materijal još od kraja 19. stoljeća, zahvaljujući svojoj mogućnosti oblikovanja dok je u mokrom stanju te iznimnoj čvrstoći kada se osuši. Za arhitekate, dizajnere i umjetnike, on je ništa manje nego čista inspiracija.

Od Maxa Billa, Le Corbusiera i Haefeli Moser Steigera do Herzog & de Meurona, Rafaela Viñolyja, Otta Wagnera i Morphosisa – svi su

oni koristili vlaknocement kao prazno platno za neograničene mogućnosti dizajna.

Ljepota je u jednostavnosti.

UPOTREBA U INTERIJERU

Sadnja u zatvorenom prostoru unosi prirodu u interijer i integrira je kao dio uređenja. Biljke na radnom mjestu, u privatnim prostorima ili javnim zgradama pomažu u stvaranju ugodnijeg okruženja. Prirodni materijali i biljke dokazano pozitivno utječu na naše zdravlje i dobrobit.

U sklopu projekta 'The Circle' u Zračnoj luci Zürich stvoren je mali grad u kojem su uredski prostori, hoteli i trgovine povezani s kulturom i gastronomijom. Za taj projekt Swisspearl je u suradnji s Creaplantom proizveo čak 663 posude po mjeri.

Više informacija potražite na:

■ www.elmani.hr

■ www.swisspearl.com

PRO

Elmani d.o.o.

Osječka 121 b

31221 Josipovac

Skladište:

Kašinska 85, Sesvete, Zagreb

Mob: +385 (0)91 582 5792

+385 (0)92 372 0626

E-mail: elmani@elmani.hr

www.elmani.hr

RJEŠENJA ZA VRT - POVIŠENE GREDICE

Povišene gredice su vrlo rasprostranjene i često korištene u zemljama Zapadne Europe i Sjedinjenim Američkim Državama.

Bit je u tome da se biljne kulture kultiviraju u "kasetama" otprilike na visini stola; i ukrasne biljke se također često sade u povišene gredice. Metoda je jednako proširena u obiteljskim vrtovima kao i u školama i socijalnim ustanovama.

Povišena gredica omogućava sadnju tamo gdje ona inače ne bi uspjela, primjerice zbog dane kvalitete tla. Biljke u povišenim gredicama pokazuju jači razvoj, rastu brže i ostvaruju brže prinose nego njihovi ekvivalenti koji se sade na tradicionalan način.

Zbog brzog rasta kemijska zaštita bilja postaje nepotrebna. Različite biljne kulture lijepo uspijevaju jedna pored druge.

TEHNIČKE PREDNOSTI POVIŠENIH GREDICA

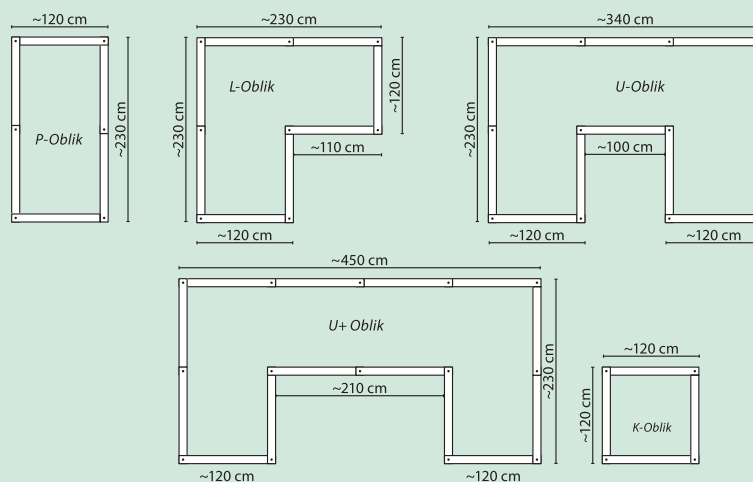
- rješenje blisko prirodi
- nije potrebna dodatna toplinska izolacija
- jednostavno postavljanje
- nema kompliciranog umetanja folije
- nije potrebna posebna podloga odnosno temelj
- fleksibilno oblikovanje
- tamna boja bolje upija sunčevu toplinu
- mogućnost različitih oblika
- bez korozije

Povišenu gredicu se zbog njenog jedinstvenog dizajna može postaviti na male površine, i to čak i na područja gdje sadnja inače ne bi bila moguća. Velika je prednost to što konstrukcija omogućava brigu o biljkama iz stajaćeg ili sjedećeg položaja - bez saginjanja i čučanja.

Zbog miješanog sastava biljaka, biljke rastu brže, postaju otpornije i stoga ne trebaju kemijske pesticide, a time je otvoren put u biološku proizvodnju.

MOGUĆNOSTI OBLIKOVANJA

RJEŠENJA ZA VRT - KOMPOSTER

PROFI TIP!

Nabava dva kompostera omogućit će naizmjenično korištenje i bit će dovoljno vremena za sazrijevanje komposta od otpada.

Organske tvari, kao što su vrtni i kuhinjski otpad, prilikom kompostiranja, uz pomoć organizama i bića u tlu (gljive, bakterije, gljive) razgrađuju se. Ovaj kružni ciklus odvija se u prirodi bez ljudskog djelovanja. Komposter se stavlja na slobodno tlo, na lako dostupnom mjestu. Dobro odabrana lokacija olakšava vam prikupljanje materijala za pripremu i raznošenje gotovog komposta. Praktično je tako odabrati mjesto kojem je moguće prići kolicima.

PREDNOSTI KOMPOSTERA DURISOL:

- jednostavno rukovanje uz malo ulaganja
- paropropusni materijal pa se klima automatski regulira
- vodopropusna moć pa nema odstajale vode
- otporan na smrzavanje
- termoizolacijsko svojstvo
- omogućuje aktivno sudjelovanje u zaštiti prirode
- smanjuje se organski otpad
- nije potrebno korištenje industrijskog umjetnog gnojiva
- zaštita sitnih korisnih bića vrta
- mogućnost naručivanja većih formata u izvedbi povišenih gredica
- komposter se može montirati kao povišene grede

ŠTO SE MOŽE KOMPOSTIRATI?

- vrtni otpad kao što su grančice, otkošena trava, ostaci biljaka, rezane živice
- kuhinjski otpad (povrće, voće, ljuske jaja, filter vrećica za kavu i čaj)
- kartonski papir, papirnati ručnici i maramice
- rezano cvijeće, ostaci zemlje nakon presađivanja, slama
- Tip: gljive vole ljuske luka i talog od kave

ŠTO SE NE MOŽE KOMPOSTIRATI:

- bolesne ili od nametnika napadnute biljke
- otpad životinjskog podrijetla (sir, naresci, meso ili kosti) – taj otpad primamljuje miševe i štakore
- izmet mačaka, pelene
- papirnatu vrećicu za usisavač, pepeo od drva
- citrusi, ljuska banane (jer je često špricana)

KOMPOSTER MOŽE BITI DOSTAVLJEN I S ODGOVARAJUĆIM POKLOPCEM:

- vizualno lijep izgled (poklopac od Durisol ploča)
- poklopac sprječava ulazak domaćih životinja i glodavaca
- prekrivanje znatno smanjuje rast korova u komposteru
- smanjuje se isušivanje materijala za kompostiranje na minimalnu razinu

Leier

Durisol®
Sustav povišenih gredica

www.leier.hr

PROFESIONALNO
I JEDNOSTAVNO
RJEŠENJE ZA
VAŠ VRT

Leier

LEIER - LEITL d.o.o.
Zagrebačka 89, 42204 Turčin
Tel: 042 651 114

e-mail:
servis.kupaca@leier.com.hr
www.leier.hr

Find us on
Facebook

Kako odabrati WC školjku koja odgovara vašoj kupaonici

Od dizajna i načina ugradnje do tehnologije ispiranja i jednostavnog održavanja – donosimo ključne smjernice za pametan odabir WC školjke

O dabir prave WC školjke jedan je od ključnih koraka kod planiranja ili renovacije kupaonice jer izravno utječe na svakodnevnu udobnost, higijenu i izgled prostora. Dobro poznavanje različitih tipova WC školjki ključno je za lakše donošenje odluke, osobito zato što se suvremena rješenja međusobno razlikuju po načinu ugradnje, dizajnu i tehnologijama ispiranja.

SUVREMENE WC ŠKOLJKE – MINIMALISTIČKI IZGLED, SKRIVENI SUSTAVI I VIŠA RAZINA HIGIJENE

Jedna od najvećih prednosti suvremenih konzolnih WC školjki, osjećaj je većeg prostora. Budući da su podignute od poda, njihov dizajn omogućuje lakše čišćenje, ali i vizualno čist i elegantan izgled kupaonice. Svi tehnički elementi – vodokotlić, cijevi i nosiva konstrukcija – skriveni su u zidu, što prostoru daje dozu modernosti kakvu danas očekuje sve više korisnika.

Istovremeno, suvremene WC školjke često uključuju napredne tehnologije koje omogućuju učinkovitije ispiranje uz manju potrošnju vode. Među najtraženijim funkcijama ističu se:

- dvostruko ispiranje za ekonomičnu potrošnju vode,
- rimless / dizajn bez unutarnjeg ruba kod kojeg nema skrivenih dijelova u kojima se može zadržavati nečistoća,
- napredna hidraulika za snažnije i tiše ispiranje, poput tehnologije Geberit TurboFlush.

Pri odabiru suvremenog modela mnogi se odlučuju i za tuš WC uređaje – rješenja koja spajaju udobnost WC školjke i higijenu bidea. Oni omogućuju nježno pranje vodom, sušenje, a često nude i dodatne funkcije poput grijanja sjedala, ambijentalne rasvjete ili uklanjanja neugodnih mirisa. Upravo takve značajke sve više definiraju standard modernih kupaonica.

PODNE WC ŠKOLJKE – TRADICIJA, JEDNOSTAVNA UGRADNJA I ŠIROKA PRIMJENA

Iako je trend konzolnih modela iznimno snažan, podne WC školjke i dalje su izvrstan izbor za one koji žele jednostavniju ugradnju bez većih građevinskih zahvata. Takve su WC školjke idealne za renovacije starijih stanova ili kupaonica gdje su zahvati u zid ograničeni.

Često predstavljaju i cjenovno pristupačnije rješenje te omogućuju brzu ugradnju, a istovremeno se mogu pronaći i u modernim dizajnim koji se estetikom u potpunosti uklapaju u aktualne trendove.

NA ŠTO OBRATITI POZORNOST PRI KUPNJI WC ŠKOLJKE?

Pri odabiru uzmite u obzir sljedeće kriterije:

- Veličina prostora: U manje kupaonice odlično se uklapaju konzolne i kompaktne WC školjke.
- Način čišćenje: Dizajn bez unutarnjeg ruba i posebne glatke glazure omogućuju jednostavnije održavanje i smanjuju nakupljanje bakterija.
- Potrošnja vode: Dvostruko ispiranje omogućuje učinkovitu i ekološki prihvatljivu upotrebu.
- Dodatne funkcije: Od tihog ispiranja do integrirane rasvjete – funkcije prilagođene vašim navikama mogu značajno poboljšati svakodnevnu udobnost.
- Dugoročna vrijednost: Geberit naglašava kako spoj kvalitetne keramike i pouzdanog sustava ispiranja dugoročno povećava trajnost i zadovoljstvo korisnika.

GEBERIT – PARTNER KOJI SJEDINJUJE DIZAJN I FUNKCIONALNOST

Jedna od prednosti brenda Geberit ponuda je cjelovitih sustava koji omogućuju besprijekorno kombiniranje WC školjke, ugradbenog vodo-kotlića i tipke za aktiviranje ispiranja. To osigurava optimalan rad cijelog sustava, jednostavno održavanje i dugotrajniju pouzdanost. Brojne tehnološke rezultate su opsežnih testiranja i razvoja, što potvrđuje pouzdanost njihovih rješenja u svakodnevnoj uporabi.

Više informacija potražite na www.geberit.hr.

PRO

Zajedno za puni pogon: Građani su spremni za energetsku tranziciju no sustav ih još uvijek koči

Predstavljamo vrlo zanimljive rezultate prvog istraživanja o građanskoj energiji u Hrvatskoj koje je provela Zelena energetska zadruga (ZEZ)

Znate li da bi, prema ciljevima Europske strategije za solarnu energiju, u Hrvatskoj sada trebalo biti barem 80 zajednica obnovljive energije, po jedna u svakom gradu s više od 10.000 stanovnika? A znate li koliko ih imamo? Jednu, i to u procesu registracije.

Imamo i tri registrirane energetske zajednice građana, u pet godina od prenošenja EU direktive koja nam daje to pravo, da svi sami proizvodimo energiju za vlastite potrebe i kao građani, samostalno ili udruženi u energetske zajednice, aktivno sudjelujemo u energetskoj tranziciji. Ovo pokazuje da kod nas model građanske energije u praksi teško zaživljava.

Kako bi bolje razumjeli zašto je tome tako i što građani zapravo misle o energetskoj tranziciji, ZEZ je proveo prvo istraživanje o građanskoj energiji u Hrvatskoj, na uzorku od 800 hrvatskih građana, reprezentativnom prema spolu, dobi i regijama za RH.

GRAĐANI OČEKUJU DA ĆE ENERGETSKE ZAJEDNICE BITI DIO BUDUĆNOSTI

Više od polovice građana Hrvatske očekuje da će se za 20 godina čak četvrtina električne

energije proizvoditi kroz energetske zajednice, dok svaki peti očekuje i više od toga. Građani, dakle, energetske zajednice ne vide kao eksperiment već kao sastavni dio budućeg energetskog sustava.

ČAK 71 POSTO GRAĐANA ŽELI PROIZVODITI ENERGIJU SA SUSJEDIMA

Gotovo tri četvrtine građana spremno je sudjelovati u zajedničkoj proizvodnji energije, primjerice kroz zajedničku solarnu elektranu na krovu. Ali pod jasnim uvjetima:

- model mora biti jednostavan
- definiran jasnim ugovorom
- bez potrebe za osnivanjem pravne osobe
- uz ekonomsku isplativost.

Građani žele sudjelovati, ali ne žele birokratski labirint.

KLJUČNA MOTIVACIJA: UŠTEDA I ENERGETSKA NEOVISNOST

Velika većina građana spremna je investirati i biti dio zajednice koja gradi obnovljive elektrane, da bi zauzvrat dobili dio zarade od prodaje energije ili ostvarili izravne uštede na svom

računu za struju. Pritom je njihova primarna motivacija moguća ekonomska dobit i ušteda te energetska neovisnost.

Građanska energija za većinu nije ideološko pitanje, nego racionalna odluka.

- 60% građana spremno je investirati
- 53% motivira ekonomska korist i ušteda
- 27% energetska neovisnost

Građani žele niže račune, veću kontrolu nad energijom i sigurniju budućnost.

GRAĐANI OČEKUJU PODRŠKU DRŽAVE, ALI NE VJERUJU DA ĆE SE IŠTA DOGODITI BEZ NJE

Građani jasno vide ulogu javnog sektora u razvoju energetskih zajednica:

- 60% očekuje financijsku podršku
- 48% edukaciju i centre podrške
- 40% tehničku podršku.

Istovremeno:

- 65% smatra da se bez 'zelenog svjetla' države ništa neće pomaknuti
- 58% očekuje više angažmana gradova i općina

- 42% kao najveću prepreku vidi nevoljnost i nerazumijevanje institucija.

Poruka je jasna: problem nije u građanima, nego u sustavu.

ŠIRI KONTEKST: GRAĐANI ŽELE KLIMATSKU AKCIJU

Rezultati se uklapaju i u širu sliku prema rezultatima istraživanja o klimatskim promjenama EU barometra iz 2025. godine:

- 85% građana Hrvatske smatra klimatske promjene ozbiljnim problemom
- 94% smatra da vlade trebaju više ulagati u obnovljive izvore
- 90% podržava cilj klimatske neutralnosti do 2050.

Istovremeno:

- 62% smatra da mediji ne pružaju jasne informacije
- 52% teško razlikuje pouzdane informacije na društvenim mrežama.

Postoji visoka svijest, ali nedostaje jasna i dostupna podrška, jasne informacije pa i edukacije na svim razinama. Isto je istaknuto i u razgovoru panela koji se osvrnuo na ključne nalaze istraživanja predstavljene 27. travnja ove godine u Zagrebu.

U panelu su sudjelovali: Dušica Radojčić, saborska zastupnica i predsjednica Odbora za zaštitu okoliša i prirode, dr. sc. Goran Krajačić, redoviti profesor na Fakultetu strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, Marija Hanzec, voditeljica komunikacija i analize tržišta pri udruženju Obnovljivi izvori energije Hrvatske, te Enes Čerimagić, voditelj teme javnih i zajedničkih dobara, pravnik i potpredsjednik Zelene akcije.

Raspravu je moderirao Goran Čačić, stručnjak za održivu energetiku i građansku energiju u Zelenoj energetske zajednici te koordinator Forumu energetske zajednice u Hrvatskoj koji okuplja 22 inicijative građanske energije.

Panelisti su raspravljali o tome koji su rezultati istraživanja najvažniji, u kakve bi se energetske zajednice i sami uključili te što je potrebno – zakonodavno, institucionalno i u obliku strukturirane podrške, kako bi se projekti građanske energije u Hrvatskoj značajno ubrzali. Uz probijanje administrativnih prepreka, složili su se da je potrebno više povjerenja, kako međusobnog, tako i prema institucijama, ali i puno više znanja i vidljivosti teme građanske energije ne samo u javnosti već i na političkoj razini te u medijima.

Sve detalje istraživanja i uvide razgovora s predstavnicima inicijativa građanske energije pronađite u ZEJ-ovoj novoj publikaciji 'Zajedno za puni pogon – prilozi analizi potencijala za razvoj energetske zajednice u RH' (vidi na: https://www.zej.coop/wp-content/uploads/2026/04/ZAJEDNO-ZA-PUNI-POGON_2.pdf).

HRVATSKA NEMA PROBLEM S INTERESOM, NEGO S PROVEDBOM

Energetske zajednice nisu samo alat za smanjenje emisija. One su:

- alat za energetske sigurnost
- prilika za lokalni ekonomski razvoj
- način jačanja otpornosti zajednica
- korak prema demokratičnijem energetskom sustavu.

U Hrvatskoj trenutno stoje u mjestu. Ne zato što građani ne žele sudjelovati — nego zato što institucionalni okvir još uvijek ne prati njihove potrebe i spremnost. Vrijeme je da ih sustav sustigne i osigura adekvatnu podršku.

Pred nama je novi višegodišnji financijski okvir EU za razdoblje 2028.–2034. koji uvodi novi instrument – Nacionalni i regionalni partnerski plan (NRPP).

Radi se o ključnom mehanizmu kroz koji će se financirati razvoj država članica, čini čak 44% ukupnog proračuna EU, a ukupna vrijednost planova iznosi 865 milijardi eura.

Kroz NRPP-ove države članice definirat će reforme i ulaganja u ključnim sektorima uključujući energetiku, koheziju i poljoprivredu. Upravo zato, ovo je važna prilika da se energetske zajednice sustavno uključe u financijske i razvojne planove te omogući i hrvatskim građanima aktivno sudjelovanje u energetske tranziciji, jer oni to žele. (Foto: Pexels) **PRO**

Istraživanje je provela agencija KARIKA koja nedostaje d.o.o. za naručitelje-partnere projekta 'Ubrzanje za energetske zajednice u Hrvatskoj' sufinanciranog od strane Njemačke savezne zaklade za zaštitu okoliša (DBU) i Europskog klimatskog fonda (ECF).

Beč povećava kapacitete za proizvodnju solarne energije

Beč nastavlja ulaganja u korištenje obnovljivih izvora energije kao ključnog dijela klimatske politike. Grad pritom kombinira ulaganja u infrastrukturu i ciljane novčane poticaje kako bi ubrzao energetska tranziciju. Novi projekti dodatno učvršćuju put prema održivoj i neovisnoj opskrbi energijom

Beč sustavno ubrzava širenje korištenja obnovljivih izvora energije i dodatno jača korištenje Sunčeve energije. Dok će se do kraja 2026. na krovovima objekata javnog prijevoza izgraditi ukupno 44 fotonaponske elektrane, Grad istodobno pokreće novi paket poticaja vrijedan sedam milijuna eura za inovativna rješenja u urbanom prostoru.

U sklopu suradnje bečkog energetskog poduzeća Wien Energie i poduzeća za javni prijevoz Wiener Linien ove će se godine realizirati još 15 novih lokacija s fotonaponskim sustavima. Time se kontinuirano širi postojeća mreža. Ukupno će elektrane proizvoditi do 7,7 milijuna kilovatsati električne energije godišnje što odgovara vožnji bečke podzemne željeznice od oko 550.000 kilometara, odnosno gotovo 14 obilazaka oko Zemlje. Proizvedena energija koristi se izravno na licu mjesta, primjerice za

rad stanica metroa, rasvjetu, pokretne stepenice, radionice te sve više i za sam promet.

Poseban naglasak u 2026. godini stavljen je na liniju metroa U2 gdje velike povezane krovne površine nude idealne uvjete za proizvodnju solarne energije. Nakon završetka radova oko polovice svih stanica na toj liniji imat će vlastite fotonaponske sustave.

Od početka zajedničke solarne inicijative 2020. godine u Beču se kontinuirano razvija mreža fotonaponskih elektrana. Novim proširenjem ukupni kapacitet na krovovima objekata poduzeća Wiener Linien povećat će se za oko trećinu. Projekt je dio šire strategije glavnog austrijskog grada koja predviđa dosezanje instalirane snage od 800 megavata do 2030. godine pri čemu je važan međucilj ostvaren ranije nego planirano.

Paralelno s infrastrukturnim ulaganjima, Grad pokreće i novi program poticaja vrijedan

sedam milijuna eura. Fokus je na inovativnim rješenjima poput fotonaponskih sustava na fasadama i 'zelenih' solarnih krovova čime se otvaraju dodatne površine za proizvodnju energije u gusto izgrađenim urbanim sredinama. Istodobno se nastavljaju provjereni modeli potpore za klasične krovne sustave, zelene krovove i solarne nadstrešnice.

Mjere se nadopunjuju proširenom ponudom savjetovanja: besplatne konzultacije, digitalni alati i posebni programi za zajedničke projekte olakšavaju građanima i poduzećima prelazak na Sunčevu energiju.

Kombinacijom infrastrukturnih projekata, ciljanih poticaja i sveobuhvatne podrške Beč dodatno učvršćuje svoju ulogu predvodnika u urbanoj energetskoj tranziciji s ciljem dugoročno održive i neovisnije opskrbe energijom.

(Foto: Wien Energie / Christian Hofer) **PRO**

**KLIMA
uređaji**

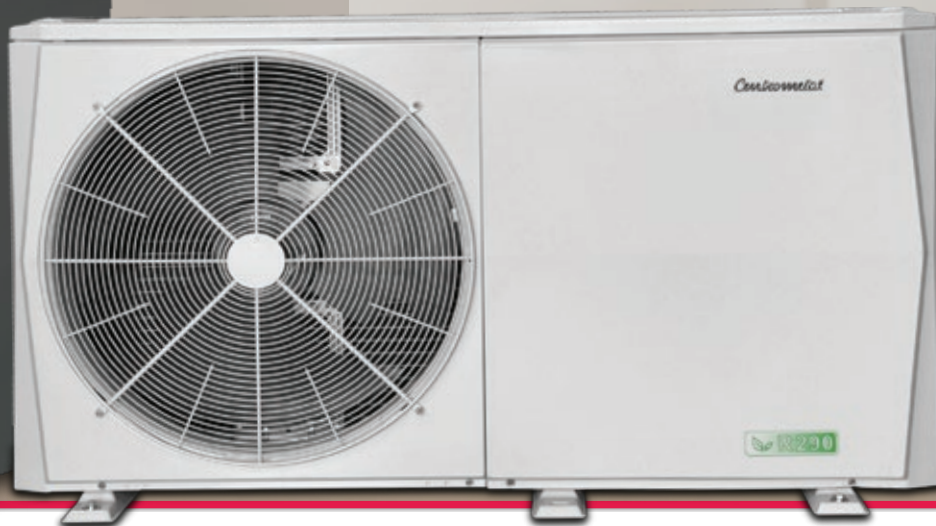

SUSTAVI KOJI ČINE RAZLIKU

**TOPLOVODNI KOTLOVI
na drvene pelete**

**DIZALICE TOPLINE
zrak/voda**

UČINKOVITA ZAŠTITA OD PADA S VISINE

+

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA I SIGURNOST NA RADU

Radoslava Cimermana 64a, 10020 Zagreb
tel.: 01 655 87 05 | e-mail: hzzzs@hzzzs.hr
www.hzzzs.hr

web shop

Hydra Life d.o.o. | Službeni zastupnik za Les Artistes Paris | +385 99 381 8134 | info@hydralife.hr | www.hydralife.hr

eco-friendly

IZOTERMALNE BOCE & LIMENKE

HYDRALIFE

PROMOARH

6. međunarodni sajam
graditeljstva, opremanja i uređenja
Poreč-Parenzo, 16. - 18. 9. 2026.

www.promoarth.com

